

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝ. ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ Γ'. ΤΕΥΧΟΣ 121^{ΟΝ}

6 ΜΑΡΤΙΟΥ 1927

Ο ΑΤΑΦΟΣ...

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	Δραχ. 150
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	» 75
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (γενικώς)	£ 1
» ΑΜΕΡΙΚΗΣ	Δολάρια 5
Εξέμηνος συνδρομαί Εξωτερικού και τρίμηνοι Εσωτερικού δέν γίνονται δεκταί.	

— Διά δημοσιεύσεις άρθρων ιδιαιτέρως συμφωνίαι.

— Τα εμβάσματα απευθύνονται δι' επιταγής προς την διεύθυνσιν.

— Διά πάσαν ανωμαλίαν περί την αποστολήν του φύλλονος οι κ. κ. συνδρομηταί παρακαλούνται ν' απευθύνονται προς την Διεύθυνσιν.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΡΕΙΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Ο "ΤΙΤΑΝ", ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΑ 3.000.000 ΔΡΑΧ.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛ. 6-54

Τηλεγραφική Διεύθυνσις

"ΣΙΜΕΝΤΟΤΙΤΑΝ ΑΘΗΝΑΣ,"

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 33 ΤΗΛ. ΑΡΙΘ. 5-77

Γραφεία φορτώσεων ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Τηλ. αριθ. 273

Τσιμέντα «Τιτάν» τύπου «Πορτλάν» (Giment artificiel Portland) ανταποκρινόμενα εις τους αυστηροτέρους επισήμους κανονισμούς των πεπολιτισμένων Κρατών δι' έργα εκ Μπετόν πάσης φύσεως.

Βέον armé λιμενικά πλακοποιία, επιστρώσεις, υποστρώσεις οδών, κατασκευή πλινθων (τούβλων) και δγκολίθων (άγκωνάρια), πρέκια κτλ.

Τσιμέντο «Κύκλωψ». Ειδική κονία, κατάλληλος διά την παρασκευήν υδραυλικών άμμοκονιαμάτων διά συνήθεις λιθοδομάς ή πλινθοδομάς, αντικαθιστώσα με πλείστα εσα προτερήματα τα άμμοκονιάματα εξ ασδέστου.

Πολύ ταχύτερα πηξί. Άσυγκρίτως μεγαλειτέρα άντοχή, όθεν: Ταχύτης εκτελέσεως. Σημαντική ελάττωσις του πάχους των τοίχων, ήτοι: Κέρδος εις χρήσιμον χώρον και οικονομία εις έργατικά και όγκον λιθοδομής.

ΣΥΝΙΣΤΑΤΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΣ ΔΙ' ΕΡΓΑ ΛΙΜΕΝΙΚΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

33 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 33

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ ΕΙΣ ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΚΩΜΟΠΟΛΕΙΣ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

Χημικά λιπάσματα.—Ειδικά σύνθετα λιπάσματα διαφόρων τύπων διά πᾶσαν έν γενει καλλιέργειαν και άπλά (άζωτοϋχα, ύπερφοσφορικά, καλιοϋχα).

Οξέα.—Θεικόν. Νιτρικόν, Υδροχλωρικόν Θεικός σίδηρος, Περονόσπορινή.

Είδη Υαλουργείου.—Υαλοπίνακες κοινοί (τζάμια), επιτραπέζια είδη, Φιάλαι παντός είδους, Δαμιζάναι κ.λ.π.

Η Έταιρία έχει ιδιαίτερον τμήμα ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΝ τό όποιον παρέχει δωρεάν, προφορικώς ή δι' άλληλογραφίας, πᾶσαν πληροφορίαν δι' όλα τα γεωργικά ζητήματα και ειδικώς διά την χρῆσιν των χημικῶν λιπασμάτων της.

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

Διευθυντής :

ΙΩΑΝ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΘΡΥΛΙΚΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΝΝΗΣΙΝ ΤΟΥ

Εάν την περιφανεστέραν απόδειξιν, ότι ούδέποτε πρέπει να ἀπελπίζεται τις περι της πατρίδος παρέχη σήμερον εις τον κόσμον ή μεγαλουργός αναβίωσις της Έλληνικής φυλής· άλλ' ή καθόλου προς τα προκείμενα μεγαλουργήματα εξέλιξις, εκ των χαρακτηριστικωτέρων αυτή καθ' εαυτήν παγκοσμίων γεγονότων, άτινα ούτε ή φιλοσοφία, ή γενική των επιστημών διδάσκαλος, ούτε ή ψυχολογία θέλουσι ποτέ δυνηθῆ έπαρκώς να δια φωτίσωσι, πιστοποιεί τό άθάνατον και τό άείζωον της Έλληνικής ψυχής.

Κατά μέν τους πρό της άλώσεως χρόνους ό Έλληνικός Λαός έν χρησμοίς και λογίοις προσησθάνετο την πτώσιν· οί μάντις άπαίσια κολλά έπεθείαζον, κατά τον Κριτόβουλον, λογία τε παλαιά ήδετο και χρησμοί άνηρευνώντο εις ούδένα χρηστόν φέροντα. Εύθις όμως μετά την άλωσιν ήρχισε δημιουργών έλπίδας περι της μελούσης αποκαταστάσεως του Γένους, καθ' όν ακριβώς χρόνον τα πάντα εφαινοντο άπολεσθέντα εκρατύνετο ούτως όσημέραι ή πεποίθησις ότι διά του πάθους θα άνακτισωμεν ό,τι διά της σπάθης άπωλέσαμεν.

Την έσωτέραν ταύτην πεποίθησιν της φυλής, από γενεάς εις γενεάν αδιάφορον μεταδιδόμενην, εύρίσκομεν από των πρώτων μετά την άλωσιν ήμερών άποτυπομένην εις τα δημοτικά μας ήσματα. Ο ποιητής, εμφανιζόμενος ως άγγελος εξ ουρανού ή και ως περιστέρα που κατέβηκεν από τα «μεσουράνια» επιτάσσει προς τους έν τη Αγία Σοφία εκκλησιαζόμενους.

«Πάψετε τό χειρουβικό
κι' ός χαμηλώσουν τ' άγια
Παπάδες πάρετε τα γιερά
και σ'ις κεριά σβυστήτε
Γιατ' είνε θέλημα θεού
ή πόλι να Τουρκένη
Μόν σείλιτε λόγο στη Φραγκιά

ν' άρτουνε τρία καράβια
Τόνα να πάρη τό Στανού
και τ' άλλο τό Βαγγέλιο,
Τό τρίτο τό καλλίτερο
την άγια Τράπεζά μας
Μή μάς την πάρουν τα σκυλιά,
και μάς την μαγαρίσουν.»
«Η Δέσποινα ταραχτήκε
κ' εδάκρυσαν ή κόνες
«Σώπασε κυρά Δέσποινα
και σεΐς κόνες μην κλαίτε
Πάλι με χρόνους με καιρούς
πάλι δικά σας είνε».

Διεπλάσσετο ούτως ή Μεγάλη ιδέα του Έλληνισμού, ήτις υπήρξεν, είνε και θα παραμείνη ή πολυτιμωτάτη, υπερτάτη και τιμιωτάτη των εθνικών μας παραδόσεων, διότι άποτελεί τό κορύφωμα των περι έλευθερίας πόθων και προσδοκιών του δουλωθέντος Γένους.

Εν τη διαπλάσει ταύτη διάφοροι πρόκεινται εκδοχαί περι της τύχης του τελευταίου ήμῶν Βασιλέως· κατά πλάσμα της Έλληνικής φαντασίας, ό Αυτοκράτωρ έφυγεν, εκρύβη, άνησπάγη υπό του Θεού, έμαρμαρώθη. Αλλ' είνε σύνηθες ψυχολογικόν φαινόμενον, ότι τα πλήθη έν στιγμαίς πάντοτε μεγάλων κινδύνων προσδοκῶσι την σωτηρίαν της αναβιώσεως των ήρωϊκών των Βασιλέων. Τόσον παλαιά, όσον ό κόσμος, αϊ τοιαύται δοξασίαι παριστῶσι τους ήρώας μεθισταμένους εις άλλην ζωήν, χωρίς να άποθάνωσι, διά να επιφαίνωνται πάλιν επί της Γης.

Με την γενικωτέραν ταύτην παράδοσιν εύρίσκεται εις στενωτέραν επαφήν ή εκ ταύτης προελθούσα περαιτέρω παράδοσις, ότι πάλιν Κωνσταντίνος θα είνε του Γένους ό έλευθερωτής.

Ηδη από του 1856, βασιλεύοντος άκόμη

τοῦ αἵματος καὶ τοῦ σιδήρου. Χρησιμοὶ καὶ προφητεῖαι, λόγια καὶ προσδοκίαι, ἐλπίδες καὶ πόθοι τῶν αἰώνων μεταβάλλονται εἰς γεγονότα ὁλοζώντανα. Ὡς οἱ μυθικοὶ Βασιλεῖς, ὡς οἱ ἡγεμόνες τῶν ἐπῶν, κατέκτησε διὰ τῆς σπάθης τὰ Βασιλεία Του, μετὰ τὰ λύπητος δὲ ἱλιγγιώδους, ταχύτητος ἀληθῶς θρυλικῆς, οἷαν οὐδεὶς τῶν προγενεστέρων Αὐτοῦ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος Βασιλέων ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ. Μετὰ ἑκατὸν ἔτη ὁ μεγαλειότερος Βοναπάρτης τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ὁ Αὐγουστος ἐνέπνευσε τὸν στρατὸν Του πρὸς μεγαλουργήματα ἀφθάρτου ἡρωϊσμοῦ, ἡρώισμοῦ διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ στρατὸς τῆς Πατρίδος ἀπὸ τοῦ σιδηροῦ τῆς Μεγάλης Ἰδέας ὀργάνου ἐτίμησεν αὐτὴν ταύτην τὴν ἰδέαν καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ στρατοῦ ὡς μαχητικῆς δυνάμεως εἰς τὸν κόσμον.

Αἱ ψυχαὶ τῶν ἀηττήτων Λακεδαιμόνων ἡγεμόνων χαιρετίζουσι ὡς ἰσάξιον αὐτῶν τὸν Δοῦκα τῆς Σπάρτης, ὅστις ἠλεκτρισθεὶς ἀπὸ τὸ ἐνδοξότερον τῶν ὀνομάτων τοῦ κόσμου ἐτιμήθη καὶ ἐτίμησε τοῦτο ζωντανεύσας τὴν ἱστορίαν μας, περιβαλὼν δὲ τὴν Ελλάδα, ὅλην διὰ τῆς πολεμικῆς αἴγλης τῆς ἀρχαίας Σπάρτης. Μετὰ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον παρέχει εἰς τὸν Ἑλληνισμόν τὰς ὑπερτάτας τῶν ὑπηρεσιῶν ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Δωδέκατος.

Χωρὶς νὰ μειώσῃ ὅπωςδὴποτε ἡ ἱστορία τὴν θέσιν τῆς καὶ τὴν σημασίαν τῶν μεγάλων τοῦ Βυζαντίου Ἑλλήνων Αὐτοκρατόρων οἵτινες πληροῦσιν αἴγλης καὶ δόξης στὸ ἔθνος ἡμῶν, θέλει ἐν τοσούτῳ ἀναγνωρίσει μίαν ἡμέραν, ὅτι ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας τὸ ἔργον τῆς ἀναστάσεως τῆς φυλῆς εἶχεν ἀποβῆ βαρύτερον οἰανδὴποτε προγενεστέρως βασιλικῆς ἀποστολῆς. Εἴκοσι δύο μάχαι καὶ ἰσάριθμοι νίκαι ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν, αὐτὰς καὶ μόνας, δικαιούται ὑπερηφάνως νὰ ἀντιμετωπίσωσι τὰ ναπολεόντεια μεγαλουργήματα.

Ὁ Βουλγαροκτόνος Βασιλεὺς, ἀπέβη λοιπὸν ὁ Μεσσίας τοῦ ἑλληνισμοῦ. Ἡ μορφή του θὰ ὑψοῦται, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ὁ Ἑλληνικὸς κόσμος, καὶ ἡ μορφή τοῦ Αὐτοκράτορος Γουλιέλμου τοῦ Α' ὑψοῦται ὑπὲρ τὰ ἑκατομμύρια τῶν Τευτόνων τῶν ὁποίων συντέλεσεν οὗτος τὴν ἐθνικὴν ἐνότητα καὶ ἀποκατάστασιν. Ὑπερήφανος καὶ εὐτυχὴς πλέον ὁ Ἑλλήν ὁ ἐλευθερὸς καὶ ὁ Ἑλλήν ὁ εἰσέτει ἐν τῇ διασπορᾷ ζῶν θὰ ἐπαναλαμβάνῃ, ὁ, τιλέγωνσιν οἱ ἄνδρες οἱ Γερμανοὶ: Sieb vaterland nagstrubig sein (Προσφιλὴς Πατρίς ἐστὶ ἡσυχός).

Ὁ Βασιλεὺς ἡμῶν παρέχει τὴν μόνην ἐν

τῷ κόσμῳ ἐγγύησιν, ὅτι ἔπαυσαν ὀριστικῶς αἱ δοκιμασίαι τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὅτι δὲ τάχιστα θὰ συμπληρωθῇ τὸ συντελεσθέν. Τὰ ἀνὰ τὴν πόλιν σώματα τῶν ἡττημένων λαῶν, τὰ λάφυρα μὲ τὰ ὁποῖα πανηγυρίζομεν τὰς κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος νίκας, τοῦ ἐστεμμένου Μας ἀποτελοῦσιν ἀληθῆ πραγματικότητα καὶ ὅμως ἀκόμη πρὸ τοῦ ὀνειρώδους τοῦτου μεγαλείου τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος, διερωτοῦμεν ἑαυτούς: Ποῖος θὰ ἐφανταζέτο ποτε νὰ ἴδῃ εἰς τὰς Ἀθήνας Τουρκικὰ καὶ Βουλγαρικὰ συγχρόνως πυροβόλα;

Μετὰ τετρακόσια καὶ ἐξήκοντα ἔτη δουλείας καὶ βασάνων ὁ Ἑλληνισμὸς ἀναπνέει ἐπὶ τέλους.

Ἄλλ' ἡ χαρὰ, μὲ τὴν ὁποίαν εὐγνώμονοι καὶ ὑπερήφανοι ὑποδεχόμεθα τὸν ἐκ τῆς νικηφόρου ἐκστρατείας ἐπανακάμπτοντα θριαμβευτὴν καὶ ἐλευθερωτὴν Βασιλέα, εἶνε ἴση καὶ ὑπερέρα ἀπὸ τὴν χαράν, ἣν σύμπας ὁ Ἑλληνισμὸς ἡσθάνθη ἐπὶ τῇ γεννήσει τῆς Μεγαλειότητός του· χαρὰν, ἣν τόσῳ ἄδολον οὐδεὶς θνητὸς ἐν τῷ κόσμῳ ἀνέπνευσε· χαρὰ ἡ πρέπουσα πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κληθέντα καὶ πληροῦντα τοῦ Γένους ἡμῶν τοὺς χρησμούς καὶ τὰς παραδόσεις.

Δ. Α. ΠΕΤΡΑΚΑΚΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«Περὶ τῆς γλώσσης ὡς ζητήματος Ἑθνικοῦ»

Εἰς κοινὸν τεύχος ἐξεδόθη ἡ φωτεινὴ περὶ τῆς γλώσσης ὡς ζητήματος Ἑθνικοῦ ἀγορεύσις ἐν τῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ ὁ «Παρνασσός» τοῦ ἐγκρίτου πολιτευτοῦ καὶ πρώην ὑπουργοῦ κ. Νικολ. Δεβίδου. Ἀκαμπτος ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς διασώσεως τῆς Ἑθνικῆς κληρονομίας ὁ κ. Δεβίδης καὶ συνεχιστὴς τῶν τιμῶν παραδόσεων τοῦ ἑθνικοῦ παλαιοῦ πολιτικοῦ κόσμου ἐξετάζει τὸ ὅλον περὶ γλώσσης ζήτημα μετὰ τῆς ἐμβριθείας ἐκείνης ἣτις πάντοτε προεκάλει τὸν θαυμασμὸν τῶν ἀκροατῶν ὅταν ἐλάμβανε τὸν λόγον ἐπὶ παντὸς ζητήματος.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΟΥΝΑΡΗ

Εἰδοποιῶνται ἅπαντες οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ ὧν ἐλλείπουσι τῆς σειρᾶς τῶν φυλλάδια τῆς ἱστορίας Γούναρη ὅπως εἰδοποιήσωσιν ἡμᾶς μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἵνα προδῶμεν εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐλλειπόντων.

[Ἐκ τοῦ Γραφείου]

ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ

ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΕΝ Τῷ ΣΤΡΑΤΟΔΙΚΕΙῳ ΤΟΥ Δ. ΓΟΥΝΑΡΗ

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΔΡΑΜΑΤΙΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΟΥΝΑΡΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Καὶ δηλοῖ ὁ κ. Σωτηριάδης, ὅτι εὗρίσκειται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παραιτηθῇ τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ Γούναρη ἐὰν τυχὸν τὸ δικαστήριον ἤθελεν ἀποφασίσει τὴν πρόδον τῆς δίκης ἄνευ τῆς ἀπολογίας τοῦ Γούναρη, διότι αὐτὸς κληθεὶς ὡς νομικὸς σύμβουλος νὰ διαχειρισθῇ τὸ καθαρῶς νομικὸν μέρος τῆς υποθέσεως, διατελεῖ εἰς πλήρη ἀδυναμίαν ν' ἀναπληρώσῃ τὸν Γούναρην εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ πολιτικοῦ μέρους τῆς υποθέσεως.

Οἱ λοιποὶ συνήγοροι τοῦ κατηγορουμένου συμφωνοῦν ἐξ ὁλοκλήρου πρὸς τὴν ἀποψιν ταύτην καὶ υποστηρίζουν τὴν διακοπὴν τῆς δίκης.

Ἀλλὰ τὸ πρόγραμμα τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τοῦ ἐκτάκτου στρατοδικείου ἀποβλέπει εἰς ὠρισμένον σκοπὸν. Δὲν ἐπιδέχεται οὔτε ἀναβολὰς, οὔτε ἐμπόδια. Τὸ πρόγραμμα ἐννοεῖ ν' ἀνατρέψῃ καὶ τὴν ἀνωτέραν βίαν.

Καὶ ἐγείρεται ὁ κυβερνητικὸς ἐπίτροπος κ. Ζουρίδης διὰ νὰ πολεμήσῃ πάσῃ θυσίᾳ τὴν ἀναβολὴν.

«Δὲν εἶνε ἀπαραίτητον—λέγει—ν' ἀκουσθῇ ὁ Γούναρης, ἀφοῦ ὑπάρχει ἡ ἐγγράφος ἀπολογία του. Ἐν ἐπαναστάσει εὗρισκόμενι καὶ τελούντες ὑπὸ μίαν ἀμφίβολον κατάστασιν, κύριον καὶ πρώτιστον καθήκον ἔχομεν νὰ τηρήσωμεν τὴν ἀρχήν, τὴν ὁποίαν καθιέρωσεν ἡ ἐπανάστασις, τὴν ἀρχὴν τῆς σπουδῆς καὶ νὰ συντονίσωμεν πᾶσαν σκέψιν καὶ ἐνέργειαν ἡμῶν ὅπως ἐνισχύσωμεν τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐργάζεται καὶ ἀγωνίζεται ἐν Εὐρώπῃ νὰ σώσῃ τὴν κινδυνεύουσαν πατρίδα. Αἱ ἐνστάσεις δὲν θὰ διαλευκάνουν τὴν ὑπόθεσιν, οὔτε θὰ ἐξυπηρετήσουν τοὺς κατηγορουμένους».

Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ κυβερνητικὸς ἐπίτροπος δὲν ἐδίστασε νὰ τονίσῃ δημοσίᾳ, ὅτι ἡ μετὰ τήσεως σπουδῆς καὶ γοργότητος ἐπιδιωκομένη θανατικὴ καταδίκη τῶν κατηγορουμένων ἦτο ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Βενιζέλου ἐν Εὐρώπῃ καὶ ὅτι ἄνευ αὐτῆς θὰ ἐματαιοῦτο αὐτόκλημα ὁ ἀγὼν αὐτοῦ πρὸς διάσωσιν τῆς κινδυνεύουσας πατρίδος.

Αἱ πανηγυρικαὶ αὗται δηλώσεις ἦσαν σαφῆ προμηνύματα τῆς ἐκ τῶν προτέρων εἰλημμένης ἀποφάσεως, μαρτυροῦσι δὲ τρανῶς, ὅτι τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐνέπνεεν ἑωθεν ἐκεῖνος, ὅστις καὶ μετὰ τὴν ἐκδοσιν καὶ ἐκτέλεσιν αὐτῆς δὲν ἐδίστασε νὰ χαρακτηρίσῃ αὐτὴν ὡς ἔργον ὑπερτάτης Δικαιοσύνης.

Εἰς τὴν ἀγορεύσιν τοῦ ἐπιτρόπου, ἅπαν τῶν ὁ κ. Σωτηριάδης, λέγει ὅτι τὰ συμπεράσματα τοῦ ἐπιτρόπου εἶνε πεπλανημένα τυπικῶς καὶ οὐσιαστικῶς.

Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 115 εἶνε ρητὴ καὶ προϋποθέτει ὡς ἀναγκαίαν τὴν παρουσίαν τοῦ κατηγορουμένου. Μίαν μόνον ἐξαίρεσιν καθιεροῖ ἡ διάταξις, ἐὰν ὁ κατηγορούμενος ἀρνήται, τότε ὁ Πρόεδρος διατάσσει βίᾳ τὴν προσαγωγήν του. Πάντως διὰ νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα ὁ Πρόεδρος πρὲς νὰ συντρέξῃ ἡ ἀπαραίτητος προϋπόθεσις ν' ἀρνηθῇ ὁ κατηγορούμενος. Ἡ ἐνστάσις ὁ κ. Δημ. Γούναρης νὰ ἐμφανισθῇ: Ὑπάρχει δυστροπία: Τοῦναντίον ἔχομεν ἀποδείξεις ὅτι καὶ πυρέσσων ἐπὶ ἡμέρας, ἡκολούθει τὴν δίκην.

Ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἄλλο σημεῖον τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Ζουρίδου λέγει, ὅτι ὑπάρχει μὲν ἡ ἐγγράφος ἀπολογία τοῦ κατηγορουμένου, ἀλλὰ ἄλλο εἶνε ἡ ἐγγράφος καὶ ἄλλο εἶνε ἡ προφορικὴ καὶ ἂν ἡ πρώτη ἀνέπληρωσε τὴν δευτέραν ὁ νόμος θὰ ἦτο πεπληρωμένη. «Ἐν προκειμένῳ, ἔχομεν, προσθέτω, μίαν ἐξαιρετικὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος, ὅστις ἔχει τὸν ὄγκον τῶν στοιχείων δὲν εἶνε παρὼν νὰ ἐκθέσῃ τὰς ἀντιλήψεις του. Ἡ ἀπολογία του γενομένη ἐντὸς 24 ὥρῶν καὶ ἄνευ ἐγγράφων, δὲν εἶνε παρὰ ὥρᾳ ἀπεικόνισις. Ἀλλὰ ἐκ τῆς ἀναγκῆς ὡρᾶ ἀπεικόνισις. Ἀλλὰ ἐκ τῆς ἀναγκῆς τῶν ὀλίγων σελίδων τῆς ἀπολογίας θὰ κριθῇ ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ πολιτικὴ εὐθύνη τῶν κατηγορουμένων. Ἄν ὁ νόμος ἀξιοῖ διὰ πάντα κοινὸν κατηγορούμενον, ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὴν Δικονομίαν, πόσον μᾶλλον διὰ τὸν προκειμένον κατηγορούμενον, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸ βάρος μιᾶς ὁλοκλήρου πολιτικῆς».

Ἐγὼ ὁμολογῶ, ἐπιλέγει ὁ κ. συνήγορος, ὅτι δὲν τολμῶ ν' ἀναλάβω σοβαρῶς τὴν ὑ-

ΣΤΟΝ ΒΑΣΙΛΗΑ

Ἄρατε τὰς Πύλας τώρα κι' ἔρχεται λαμπρὸς Ἐκεῖνος
τῶν παραμυθιῶν ὁ Ρήγας, τῆς φυλῆς ὁ Κωνσταντῖνος
ἔρχεται μὲ τὸν «Ἀβέρωφ» μὲ τ' ὄνειρευτὸ Καράβι
ζήτω σὶν Βουλγαροκτόνο
μὲ χαρὰς κραυγάζουν τὸνο
κι ὅσοι Δευτεριὰ δὲν εἶδαν, κι' ὅσοι θ' ἀπομείνουν σκλάβοι.

Ἄρατε τὰς Πύλας τώρα κι' ἔρχεται λαμπρὸς Ἐκεῖνος.
τῶν παραμυθιῶν ὁ Ρήγας, τῆς φυλῆς ὁ Κωνσταντῖνος
Ἄτονοι γι' αὐτὸν κι' οἱ στίχοι καὶ τὰ λόγια μου φτωχὰ
πῶς ἐγὼ μπορῶ νὰ ψάλλω
τέτοιο νικητὴ μεγάλο;

Ζήτω, Ζήτω, κι' ὅλο Ζήτω, τοῦ φωνάζω μοναχά!

3 Αὐγούστου 1913

† Γ. ΣΟΥΡΗΣ

ΣΤΟΥ ΓΥΡΙΣΜΟΥ ΤΗΝ ΑΓΩΝΙΑ

Ἦταν μικρὸς καὶ ξερικὸς ὁ χῶρος
Κι' ὁ Γεωργὸς δὲ γύριζε ὡς τὰ τώρα
Μόνος του κάποτε φύτρωνε ὁ σπόρος
Κι' ἐπεφτε πρὶν τὸν ὠριμάση ἡ ὥρα.

Θρῦλοι παληοὶ καὶ παραμύθια λέγαν
Ὁ Γεωργὸς πῶς πάλι θὰ γυρίσῃ
Καὶ τῆς γιαγιάς τὰ μάτια κρυφοκλαῖγαν
Ποῦ θ' ἀβλεπε τὴ γῆ ν' ἀνθοβολήσῃ.

Ὁνειρο π' ἔδρεψε τὴν κυραμάννα
Γλυκονανούρισε παιδιὰ κι' ἐγγόνια
Κι' ἔξαφνα ἀλήθεψε μὲ τὴν καμπάνα
Ποῦ γλυκολάλησε καινούργια χρόνια.

Ποῦ γλυκολάλησε τὸν ἐρχομὸ Του
Καὶ τ' ἀνθοβόλημα τῆς γῆς τῆς χέρσας
Τὴν τρίτη Ἀνάστασι σὶν πρόσωπό του
Τῆς ἐποχῆς ποῦ κράτησε τοὺς Πέρσας!

Μὰ καταλύτες ἀνομοὶ τοῦ κόπου
Τοῦ φθόγου πιστικοὶ στοὺς ξένους
Πουλὰν τὴ γῆ τοῦ πατρικοῦτου Τόπου
Καὶ σβύνουν τὸνειρο τοῦ μαύρου Γένους!

Ἡ γῆ γιὰ χρόνια τώρα δὲ θ' ἀνθήσῃ!
Τὸ ξερικὸ τὸ χῶμα δὲ θὰ δώσῃ
καρπούς. Ὡς οὔτου νὰ ξαναγυρίσῃ
Τὸ δυνατὸ τὸ χέρι νὰ τ' ὀργώσῃ!

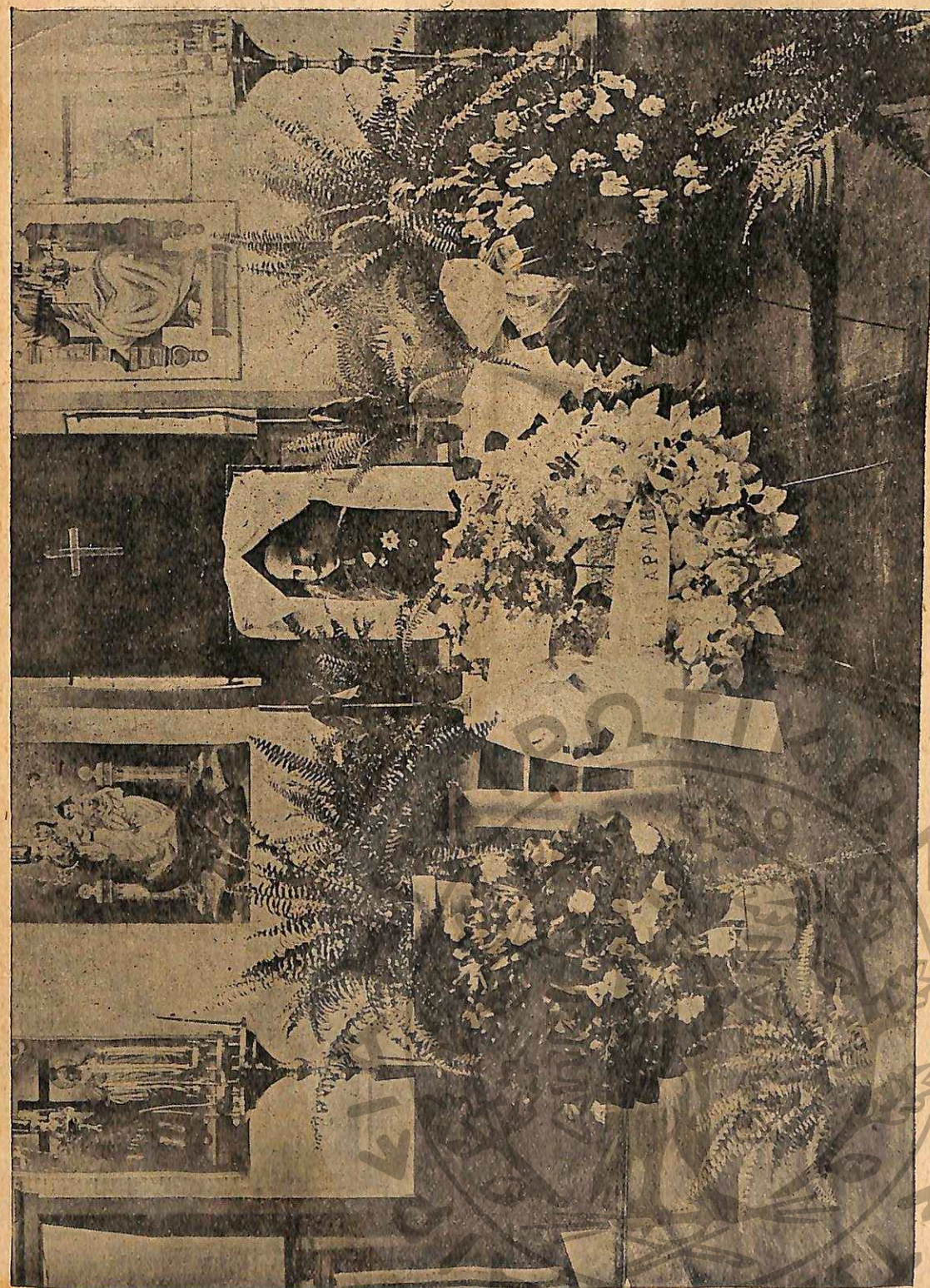
Ποῦ πῆγε ὁ Γεωργός; Κανεὶς δὲν ξέρει!
Γίνηκε θρῦλος πάλι προσδοκία!
Κι' ἓνας Λαὸς μὲ τὸ Σταυρὸ στο χέρι
Θὰ ζῇ σὶν τοῦ γυρισμοῦ τὴν ἀγωνία!

ΙΑΜΩΝ

Η ΕΝΑΝΤΙ ΕΙΚΩΝ

Οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς ἅμα ὡς ἐγνώσθη ὁ
θάνατος τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου ἐτέλεσαν
ἐπιβλητικὰ ὅσον καὶ συγκινητικὰ μνημόσυνα
ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς του. Ἡ ἐναντι
εἰκὼν παριστᾷ διακόσμησιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ
τοῦ Ἁγίου Χαλαλάμπους τοῦ Canton Ohio
κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τελέσεως τοῦ μνημοσύνου,
ὁργανωθέντος ὑπὸ τῆς αὐτόθι Ἑλληνικῆς Κοι-
νότητος ἥτις ἐτέλει ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ.
Λαζάρου Καρὰλῆ ἐξ Ἑρμιόνης.

Τυπογραφικὰ Καταστήματα «ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἡ Βουλὴ διέκοψε τὰς ἐργασίας της καὶ πάλιν τὴν παρελθούσαν Τρίτην, λόγῳ τῶν ἐορτῶν τῶν Ἀποκριῶν, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ τὴν 14ην Μαρτίου καὶ συνεχίσῃ τὸ ἔργον της, τὸ ὅποτον παραμένει εἰσέτι ἡμιτελές, διότι οὕτε τὸ Σύνταγμα κατωρθώθη νὰ ψηφισθῇ, οὕτε ἄλλη τις σπουδαία νομοθετικὴ ἐργασία νὰ πραγματοποιηθῇ. Ἡ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας πρόοδος τῶν ἐργασιῶν τοῦ νέου τοῦτο Κοινοβουλευτικοῦ Σώματος, τοῦ προσελθόντος ἐκ τῆς ἀναλογικῆς ψήφου, ὅχι μόνον δὲν ἐνθουσιάζει τοὺς ὑπερμάχους τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐπιδείκνυται μὲ ἐπιχειρήματα κατὰ τοῦ Κοινοβουλίου. Χωρὶς βεβαίως νὰ ὑπάρχῃ κίνδυνος τις διὰ τὴν ὅλην πολιτικὴν κατάστασιν, οἱ ἐκ τῆς κατεστημένης δράσεως «κινηματῖαι» στρατιωτικοὶ εὐρίσκουν πάλιν ὅπλα πρὸς ἐπιθέσιν κατὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Οἰκουμένης Κυβερνήσεως καὶ βάλλουν κατ' αὐτῆς, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ δυνηθῶν νὰ κλονίσουν τὴν κατάστασιν καὶ νὰ παρασύρουν τινὰς πρὸς τὰς ἀφελεῖς τῶν προσπαθειῶν. Ἰδίως δὲ κ. Κονδύλης καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ὄντες ὅλγοι στρατιωτικοὶ προσπαθοῦν διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ζητήματος τῶν ἀποτάκτων καὶ τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς περισυλλογῆς εἰς τοὺς κλάδους τῆς διοικήσεως καὶ εἰς τὸν στρατὸν «νὰ ἀνακινήσουν πάλιν τὰ παλαιὰ πάθη καὶ νὰ δημιουργήσουν νέους παράγοντας» πρὸς δράσιν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς. Ἐρριψάν καὶ πάλιν πρὸς συζήτησιν τὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης τοῦ τουφεκισμοῦ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν καὶ ἐπεζητήσαν νὰ καταστήσουν συνυπευθύνους τοὺς πολιτικούς βενιζελικούς ἀνδρας, τοὺς μετέχοντες εἰς τὴν Κυβέρνησιν, πρὸς τὸν κ. Ὁθωνάου καὶ τοὺς λοιποὺς «παράγοντας». Καὶ ναὶ οὗτοι δρῶντες καὶ ὑπονομεύοντες τὴν ὅλην οὕτω κατάστασιν ἐν ἀκόμῃ ἐπιδιώκουν, πῶς νὰ καταστῶσιν καὶ ἄλλα ἐρείπια εἰς τὰ ἤδη συσσωρεύουν καὶ ἄλλα ἐρείπια εἰς τὰ ἤδη ὑπάρχοντα, καὶ πῶς νὰ δυσχεράνουν τὸ βαρὺ ἔργον τῆς Οἰκουμένης Κυβερνήσεως, ἥτις, ὅσον καὶ ἂν ἐκ τῆς συνθέσεώς της βραδέως προχωρεῖ, ἀπομένει πάντοτε ἡ μόνη ἐλπίς τοῦ Λαοῦ πρὸς εὐρεσιν διεξόδου ἐκ τῆς σημερινῆς ἀποπνικτικῆς οἰκονομικῆς κρίσεως. Αἱ κινήσεις αὐταὶ τῶν στρατιωτικῶν, μολονότι δημιουργοὶ νέαν ἀτμόσφαιραν ἀνησυχιῶν, ἐπέβαλον ἐν τούτοις εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν λήψιν μέτρων, τὰ ὅποια ἀσφαλίζουν πλήρως τὴν κατάστασιν καὶ εἰνε ἱκανὰ νὰ ματαιώσουν πάντα τὰ ἀνατρεπτικὰ σχέ-

δια τῶν «παραγόντων». Εἰς τοῦτο δὲ μεγάλως ἐνισχύει τὴν Κυβέρνησιν ἡ πεποίθησις τῆς Κοινῆς Γνώμης, ὅτι ἐκ νέων κινήματων οὐδὲν ἔχει νὰ ὠφεληθῇ ὁ τόπος καὶ ὅτι ὑπὲρ πάντα τὰ ἐλαττώματά του καὶ τὸ Κοινοβούλιον ἀποτελεῖ ἐγγύησιν καὶ ἡ Οἰκουμένη Κυβέρνησις τὴν μόνην λύσιν κατὰ τὴν παροῦσαν στιγμὴν, καθ' ἣν οὐδὲν κόμμα δύναται νὰ ἀναλάβῃ μόνον τοῦ τὰς εὐθύνas τῆς περισυλλογῆς καὶ τῆς ἀποσοδήσεως τῆς νέας χρεωκοπίας τοῦ Κράτους, ἥτις καθίσταται ἀναπόφευκτος ἐξ αὐτῆς τῆς δυνάμεως τῶν πραγμάτων, ἀνευ σωστικῶν μέτρων καὶ ριζικῶν οἰκονομιῶν.

Εἶνε ὅμως ἀνάγκη καὶ ἡ Βουλὴ ἐν γένει καὶ ἰδίως μεγάλῃ μερίδι τῶν Βουλευτῶν, νὰ κατανοήσουν ὅτι ἡ κατάστασις δὲν εἶνε ῥόδιος, ὅτι κίνδυνος ἐνυπάρχει, ὅτι ἡ λογοκοπία καὶ αἱ ὕβρεις καὶ αἱ ἀντεγκλήσεις δὲν εἶνε κέρδος τι καὶ ὅτι ἐπιβάλλεται σύντομος ἐργασία καὶ ταχεῖα πρόοδος πρὸς ἄρσιν ὅλων τῶν ἐπιχειρημάτων, τὰ ὅποια ἀρῶνται οἱ ἐχθροὶ τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ ἐκ τῆς συνεχιζομένης ἀπὸ τῶν ἔξω τοῦ παρελθόντος τακτικῆς ἐν τῇ Κοινοβουλίῳ.

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τῆς ἰδιοκτησίας συζήτησις ἐν τῇ Βουλῇ ἐληξεν ἡδὴ κατὰ τὴν πρὸ τῶν διακοπῶν τελευταίαν συνεδρίαν καὶ ἀπέμεινεν ὅπως ἡ ἐπ' αὐτοῦ ψηφοφορία διεξαχθῇ ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος. Αἱ ὑπὲρ τῆς κατοχυρώσεως τῆς ἰδιοκτησίας γνῶμαι κατέδειξαν ὅτι ἡ Βουλὴ ἐμφορεῖται ὑπὸ πνεύματος συντηρητικοῦ καὶ αἱ νεωτερίζουσαι διατάξεις, αἵτινες ἐτέθησαν ὑπὸ τινῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν φαίνεται ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ ἀποτελέσουν συμπλήρωσιν τοῦ ἁρθροῦ περὶ ἰδιοκτησίας. Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον συνελθὼν ἀπεφάσισεν ὅπως ἡ διάταξις τοῦ ἁρθροῦ περὶ ἰδιοκτησίας παραμείνῃ ὡς καὶ ἐν τῇ Συντάγματι τοῦ 1911, παρέχουσα πάσας τὰς ἐγγυήσεις καὶ πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν κατοχύρωσιν τῆς ἰδιοκτησίας καὶ διὰ τοὺς ἐπιδιώκοντας τὴν ἐλευθερίαν περὶ τὴν χρῆσιν αὐτῆς.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν ἐπαναφορὰν τῶν ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν παραταθεῖσαι μέχρι τῆς 10ης Μαρτίου, εὐρον διάφορα κωλύματα, παρεμποδίζοντα τὴν ὁμαλήν των πρόοδον. Οἱ ἐν τῇ Συμβουλίῳ βενιζελικοὶ στρατηγοὶ ἐδείξαν

καταφανῇ ἀντίδρασιν κατὰ τῆς ἐπαναφορᾶς ἱκανῶν ἀξιωματικῶν, ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτοι ἀποτελοῦν στοιχεῖα ἀταξίας καὶ θὰ δημιουργήσουν πυρῆνας ἀνωμαλίας ἐν τῇ στρατεύματι. Ἰδίως ἡ ἀντίδρασις αὕτη παρατηρήθη εἰς τὴν ἐπαναφορὰν τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, μὲ μόνον ἐκ τοῦ φόβου ὅτι οὗτοι ἐπανερχόμενοι εἰς τὸ στράτευμα θὰ ἀναλάβουν διοικήσεις εἰς ὅλους τῶν ἐν τῇ ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν. Ἐνεκὶ τούτου ἡ ἐργασία τοῦ Στρατιωτ. Συμβουλίου ἀπέβη ἀνωφελὴς καὶ θεωρεῖται πιθανόν ὅτι ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας τὸ ὅλον ἔργον πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ὁμονοίας ἐν τῇ στρατεύματι ἀποβαίνει καὶ πάλιν πρόβλημα.

Ἡ ἀφιξίς εἰς Ἀθήνας τοῦ Γάλλου σοσιαλιστοῦ κ. Ἀλβέρτου Τομάς, ὡς ἀντιπροσώπου τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν προὐκάλεσεν ἀποδοκιμασίας τῶν κομμουνιστῶν, ἐπὶ τῆς συγκεντρωθέντων εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν. Ἡ τοιαύτη στάσις τῶν κομμουνιστῶν καὶ τὰ ἐν Ἀγρινίῳ γεγονότα ὑπὸ τῶν καπνεργατῶν κατὰ τῆς τάξεως καὶ τῶν ἀρχῶν καὶ ἐν γένει ἡ ἀπέναντι τῆς κοινωνίας προκλητικὴ ἐνέργειά των, ἐπέβαλεν ὅπως ἡ Κυβέρνησις λάβῃ μέτρα πρὸς περιορισμὸν τῶν ἐκδηλώσεων τούτων καὶ συγκράτησιν τῆς δράσεως αὐτῶν ἐντὸς τῆς νομιμότητος. Αἱ ἀρχαὶ ἐξουσιοδοτήθησαν ὅπως ἐπιβάλλουν τὴν νόμιμον τάξιν κατὰ παντὸς ταραξίου καὶ ἀσφαλίσουν τὴν γενικὴν ἡσυχίαν.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Τὸ ζήτημα τῶν διακανονισμῶν τῶν πρὸς τὴν Ἀγγλίαν πολεμικῶν μας χρεῶν ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἐκκρεμὲς τῶν σχετικῶν διαπραγματεύσεων, ὡς διεξάγει δὲ κ. Διομίδης, μὴ ἀχθῆναι ἀκόμῃ εἰς πλήρη καὶ τελικὴν συμφωνίαν. Κατὰ τὰς ὑπαρχούσας εἰδήσεις αἱ νεώτεραι προτάσεις τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, καίτοι ἀπέχουσαι πολὺ τῶν ἑλληνικῶν ἀπόψεων, ἐν τούτοις εἶναι αἰσθητῶς καλύτεραι τῶν προηγουμένων. Ἡ ἑλληνικὴ ἀποψὶς ὑποστηρίζει ὅτι λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τῆς Ἑλλάδος, αἱ καταβολαὶ πρὸς τὴν Ἀγγλίαν μὴ ὑπερβῶν τὰς 350.000 λίρας κατὰ μέσον ὅρον ἐπὶ 62 ἔτη, ἀπαλλαγῇ δὲ πάσης καταβολῆς διὰ τὸ τρέχον ἔτος καὶ ἐκπεσθῶν ἐκ τοῦ συνολικοῦ χρέους 20.710.312 λίρας, αἵτινες κατεβλήθησαν ἐν Μακεδονίᾳ ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Ἀγ-

λαϊκῆς Τραπεζῆς ὀργανωθείσης ἐν τῇ μεγάρῳ του χοροεσπερίδος πρωτοφανοῦς εἰς λαμπρότητα, πολυτέλειαν καὶ εἰς δαπάνας προεκληθῇ συζήτησις εἰς τὸν καθημερινὸν τύπον περὶ τῆς σκοπιμότητος τῶν χοροεσπερίδων τούτων, αἵτινες διὰ τῆς δαπάνης καὶ τῆς πολυτελείας ἀποτελοῦν, ὡς ἐγράφη, πρόκλησιν κατὰ τῆς λοιπῆς κοινωνίας, διερχομένης περιόδου στυγνῆς κρίσεως. Εἰς ταῦτα ἀντετάχθησαν ἐπιχειρήματα ὅτι ἡ διάθεσις χρήματος πρὸς ὀργάνωσιν χορῶν συμβάλλει εἰς τὴν ἀνακούφισιν τῆς κοινωνίας, διότι μέγα μέρος τῶν χρημάτων τούτων διατίθεται ὑπὲρ ἐργαζομένου κόσμου καὶ ἀπορροφᾶται ὑπὸ τοῦ ἀδρανούντος ἄλλως ἐμπορίου. Ὑπῆρξαν ὅμως καὶ οἱ ἔχοντες τὴν γνώμην ὅτι ἡ σπατάλη ἑκατοντάδων χιλιάδων δραχμῶν εἰς χοροὺς καὶ ἐορτὰς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἑκατοντάδες ἀσθενῶν τῆς «Σωτηρίας» διατινῶνται ὑπὸ σκηνῶν καὶ πολλοὶ πτωχοὶ δὲ εὐρίσκουν στέγην καὶ τροφήν, ἀπολύονται δὲ ἄθροισι ὑπάλληλοι Τραπεζῶν καὶ καταστημάτων καὶ ἐκ τούτου πένονται, δημιουργεῖ ἐχθροὺς κατὰ τῆς ὀφειλοῦτου κοινωνίας, καὶ προάγει τὴν κομμουνιστικὴν ἰδέαν, ἐφ' ὅσον ἡ διάθεσις μέρους τοῦ μεταπολεμικῶς εὐκόλως κτηθέντος πλούτου, δὲν γίνεται πρὸς ἀνακούφισιν μερίδος τῆς περσοῦτης κοινωνίας καὶ θεραπείαν τῆς ἀργείας, ἀλλ' ἐκὰννοποιεῖ μόνον προσωπικὰς ἀνέσεις καὶ ἐνισχύει τὴν χλιδὴν καὶ τὴν ὅλην πρὸς ἀπόλαυσιν τάσιν τῆς τάξεως τῶν ὀφειλοῦτων.

γλικά στρατεύματα. Ὡσαύτως νὰ μὴ πληρῶσθαι τόκους διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ παραχωρηθέντος εἰς τὴν Ἑλλάδα ὀφειλῶν.

Ὁ διακανονισμὸς τῶν πρὸς τὴν Ἀγγλίαν χρεῶν μας καθίσταται ἐπὶ τοσοῦτον ἐπιτακτικός, καθόσον σαφῶς ὑπεδείχθη ὅτι ἀνευ τῆς προηγουμένης ἐπιτεύσεως τούτων, οὐδεμίαν σκέψιν περὶ παροχῆς συμπληρωματικῶν δανείων δύναται νὰ γίνη.

Παρὰ τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν σχέδιον Νόμου περιλαμβανόν πλήρη καθορισμὸν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς φορολογίας τῶν ἀμύλων. Διὰ τοῦ σχεδίου τούτου ρυθμίζονται τὰ δικαιώματα οἰνοπνευματικῶν, ὅσον καὶ αἱ ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις διὰ τὴν παροχὴν ἀδείας λειτουργίας ἀμύλου ὡς ἐπίσης καὶ ὁ τρόπος

τῆς διαθέσεως τῶν σταφυλοπνεύματος μεταξὺ οἰνοπνευματιῶν Α' καὶ Β' κατηγορίας.

Παρά τοῦ Ὑπουργείου Ἑσωτερικῶν κατηρίσθη νομοσχέδιον περὶ μειώσεως τῶν φόρων ἐπὶ τῶν ἰχθύων, τῶν ἐπιδαλλομένων ὑπὸ τῶν δήμων καὶ Κοινοτήτων καὶ τῶν ὁρίων τὸ ποσοστὸν δρίζεται 25 οἰο. Ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τούτου ἐκδίδεται 3 οἰο εἰς συνιστώμενα ἐν ἐκάστη ἀλιευτικῇ περιφερείᾳ, ἐνθα ἐφαρμόζεται ἡ φορολογία αὕτη, ταμεῖα προστασίας τῶν κατ'ἐπαγγέλμα ἀλιέων.

Μεταξὺ τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας καὶ τοῦ ἀντιπρόσωπου τῆς Ἑταιρείας «Πάουερ» κ. Χόλφολμ συνεχίζονται αἱ διαπραγματεύσεις πρὸς βελτίωσιν τῶν ὁδῶν τῆς συμβάσεως ἡλεκτρικῆς κινήσεως καὶ ἡλεκτροπαραγωγῆς συμφώνως πρὸς τὴν διατυπωθεῖσαν καὶ παρὰ τῆς βουλῆς ἐπιφύλαξιν κατὰ τὴν ψήφισιν τῆς συμβάσεως ταύτης.

Παρά τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐνεκρίθη ὅπως ἐφεξῆς αἱ ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος πράξεις διεξάγονται ἐλευθέρως τοῖς μετρητοῖς καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ ἐντὸς τοῦ ἐπισήμου χρηματιστηρίου, ἀπαγορευμένης πάσης ἐλευθέρως ἀγορᾶς. Ἐπίσης ἀπεφασίσθη ὅπως πρὸς πλήρωσιν χηρευστῶν θέσεων μελῶν τοῦ ἐπισήμου χρηματιστηρίου προτιμῶνται τὰ γραφεῖα καὶ οἱ μεστὰι τῆς ἐλευθέρως ἀγορᾶς.

Ἡ χαλαρότης καὶ ἀπραξία ἡ κρατοῦσα ἐσχάτως ἐν τῇ χρηματιστηρίᾳ ἀγορᾶ ἐξηκολούθησεν ὑφισταμένη καὶ κατὰ τὴν διαρρέουσαν ἐδοξάδα. Αἱ τιμαὶ τῶν διαφόρων χρεωγράφων παρέμειναν εἰς τὰ αὐτὰ σχεδὸν χαλαρὰ ἐπίπεδα, ἀνευ οὐδεμιᾶς κινήσεως ἢ ζωηρότητος τῶν παικτῶν. Ἡ κρίσις ἢ ἐκδηλουμένη ἐν τῇ χρηματιστηρίᾳ διὰ τῆς ἐλλείψεως πάσης συναλλακτικῆς διαθέσεως, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας αἱ τιμαὶ διατηροῦνται εἰς τὰ νῦν ὑποτετιμημένα σημεῖα, ὀφείλεται εἰς τὴν ἑλλειψιν κεφαλαίων διατιθεμένων πρὸς κερδοσκοπικοὺς σκοποὺς, ἥτις πάλιν ὀφείλεται εἰς τὴν γενικὴν ἑλλειψιν τῶν κεφαλαίων ἢν διατρέχει ἡ ἐθνικὴ μας Οἰκονομία.

Ἡ αὕτη χαλαρότης καὶ ἀπραξία παρετηρήθη καὶ εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ συναλλάγματος ὅπερ διεκυμάνθη καὶ πάλιν εἰς τὰ αὐτὰ ἐπίπεδα τῶν 376 δρχ. κατὰ λίραν.

Ἐλαφροτάτη βελτίωσις τῶν χρηματιστηριακῶν τιμῶν παρετηρήθη περὶ τὸ τέλος τῆς

ἐβδομάδος, χωρὶς ὅμως ν' ἀποτελῇ ἀσφαλὲς προγνώρισμα μελλούσης ὑψωτικῆς τάσεως.

Ὑποδείξεις ἐξόχως συντελεστικὰς εἰς τὴν δημιουργίαν καὶ ἐμπέδωσιν ἀρτίως ἀγροτικῆς ἀσφαλείας διατυπώνει εἰς ὑποβληθὲν ἐσχάτως εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὑπόμνημά του τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Μεσσηνίας, ἀντιπροσωπεύον τὸν Γεωργικὸν κόσμον αὐτῆς, ἐξ ἀφορμῆς ὑποβολῆς εὐχῆς πρὸς ἀνασύστασιν ἐν Μεσσηνίᾳ τοῦ ἐπὶ Παγκάλου καταργηθέντος τόσον εὐεργετικοῦ θεσμοῦ τῆς Ἀγροτικῆς ἀσφαλείας. Αἱ μεταρρυθμιστικαὶ τοῦ θεσμοῦ ὑποδείξεις αὐταί, θεσμοῦ, σημειωτέον, ὅστις δὲν ἐπεβάρυνεν οὐδόλως τὸν κρατικὸν προϋπολογισμόν, ἀπόρροια θετικῆς μελέτης, ὡς καὶ ἐμπειρίας, αἱ μόναι δυνάμεναι νὰ ἐξασφαλίσωσιν ἀπολύτως τὰ ἐπιδιωκόμενα δι' αὐτοῦ ἀποτελέσματα, εἶνε ἐν συνόψει αἱ ἐξῆς: Εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον Ἀγροφυλάκῃς νὰ προστεθῶσιν οἱ Νομοκτενίαι καὶ Δασάρχαι. Τὸ Ἀγροτικὸν Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον νὰ συγκροτηθῇ ἀπὸ τὸν Ἀγρονόμον Εἰσηγητὴν, ἀπὸ δύο μέλη, ὑποδεικνύόμενα ὑπὸ τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων, τὸ ἐν τῶν ὁποίων νὰ εἶνε κτηνοτρόφος, καὶ ἀπὸ ἐν μέλος ὑποδεικνύμενον ὑπὸ τῶν Γεωργ. Συνεταιρισμῶν, νὰ προϊσταται δὲ τοῦ Συμβουλίου ὁ Εἰρηνοδίκης. Νὰ ὑπαχθῇ ὁ θεσμὸς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας. Ἐπόπται καὶ Ἀγρονόμοι νὰ εἶνε μόνον Γεωπόνοι. Ὡς Ἀρχιφύλακες νὰ προτιμῶνται, κατὰ σειράν, οἱ ἀπόφοιτοι τῶν κατωτέρων Γεωργ. Σχολῶν, οἱ μαθηταὶ Γυμνασίου καὶ οἱ ἀπόφοιτοι Σχολαρχείου. Ποσοστὸν 10οἰο ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀγροτ. Ἀσφαλείας νὰ κατατίθεται ἐτησίως εἰς τὸ κεντρικὸν ὑποκατάστημα τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς ἐν τῷ Νομῷ, διὰ λογαριασμόν τοῦ Γεωργ. Ἐπιμελητηρίου, πρὸς ἰδρυσιν ἀγροκηπίων, πολλαπλασιασμόν τῶν δένδρων, εἰσαγωγὴν νέων καλλιεργείων, λιπάνσεων κλπ. Οἱ Ἀγρονόμοι Γεωπόνοι νὰ ὑποχρεωθῶσι ἐπὶ πλέον νὰ χρησιμεύωσιν ὡς μόνιμοι τεχνικοὶ σύμβουλοι τοῦ γεωργοῦ εἰς τὴν γεωργοκτηνοτροφικὴν κίνησιν. Εἰς τὸν διακανονισμόν τοῦ γεωργοκτηνοτροφικοῦ προγράμματος νὰ συνεργάζεται μετὰ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου Ἀγροτικῆς Ἀσφαλείας καὶ τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον, διὰ τῶν τεχνικῶν του μελῶν, εἰς εἰδικὰς συνεδριάσεις.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Ἡ «Νέα Ἐποχὴ» θὰ δημοσιεύει βιβλιοκρισίας μόνον τῶν πρὸς αὐτὴν ἀποσπελλομένων βιβλίων.

ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΟΙ ΕΛΛΗΝΑΛΒΑΝΟΙ

Πανάρχαιοι Γραικοί

Τὸ ζήτημα τῶν Ἑλληναλβανῶν ἢ μάλλον τῶν ἀπομονωθέντων Πρωτοελλήνων Πελασγῶν εἶναι πολλῆς μελέτης ἄξιον, διότι ἐκ τῆς ἐρεῦνης καὶ τῆς μελέτης αὐτοῦ διευκρινεῖται καὶ καθορίζεται ἡ καταγωγὴ τῶν Ἀλβανῶν, περὶ ὧν τόσα τὰ ἀνακριβῆ ἐγράφησαν καὶ γράφονται. Διὸ εὐχαρίστως ἐπιλαμβάνομαι αὐτοῦ, ἐκπληρῶν ἐντολὴν τῆς «Νέας Ἐποχῆς». Καὶ ἐπιλαμβάνομαι εὐχαρίστως αὐτοῦ, διότι ἐσχμάτισα ἀπὸ ἐτῶν τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ συνεργασία Ἑλλήνων καὶ Ἀλβανῶν, ἀνηκόντων εἰς τὴν αὐτὴν ὁμοφυλίαν ἢ φυλετικὴν οἰκογένειαν, ἐπιτακτικῶς ἐνδείκνυται καὶ ὅτι ἡ συνεργασία αὕτη ἐπιβάλλεται ὑπ' αὐτῆς τῆς καλῶς νοουμένης ἀμύνης τῶν δικαίων τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἀλβανῶν, ἐχόντων κοινὰς ἐχθροὺς καὶ κοινὰ συμφέροντα. Ἐν τῇ μὴ κατανόησιν τῆς πραγματικῆς ἀληθείας ταύτης ἐπταίσαν βεβαίως οἱ Ἕλληνες, ἀλλ' ἐπταίσαν καὶ οἱ Ἀλβανοί, οἵτινες δὲν ἀντελήφθησαν ὅτι προβαλόντες τὰς ἑς πρόεδρον ἀξιώσεις ἐγένοντο ἀσυγκρίτως ὄργανα ἐκείνων, οἵτινες πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἰδίων αὐτῶν συμφερόντων ἐνθεν μὲν ἐπέζητησαν τὴν δημιουργίαν βαθυτάτης διαστάσεως μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Ἀλβανῶν ἐνθεν δὲ τὴν διὰ τῆς τοιαύτης διαστάσεως ἐπέσδυσιν εἰς τὰ τῆς Ἀλβανίας ἐπὶ ζῆμια τῶν τε Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἀλβανῶν. Ἡ δοθεῖσά μοι ἐντολὴ ὑπὸ τῆς «Νέας Ἐποχῆς» περιορίζεται εἰς συνοπτικωτάτην ἀπεικόνισιν τῶν ἐν Ἑλλάδι λεγομένων Ἀλβανῶν, ἀλλ' ἐνόμισα ὅτι ἐνδείκνυτο ἡ ἐπέκτασις τοῦ θέματος, ἵνα ἐξετασθῇ καὶ ἀποδοθῇ εὐκρινέστερον τὸ ὅλον ζήτημα. Τούτου ἕνεκα, μὴ περιοριζόμενος εἰς τὰ περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι λεγομένων Ἀλβανῶν, θὰ γράψω περὶ τῶν Ἀλβανῶν καθ' ὅλου, ὅπως πλήρης εἶναι ἡ εἰκὼν. Ἰνα ὅμως συμμορφωθῇ τῇ ἐντολῇ τοῦ διευθυντοῦ τῆς «Νέας Ἐποχῆς», θὰ γράψω πρῶτον περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι λεγομένων Ἀλβανῶν, δεύτερον περὶ τῶν ἐν Ἀλβανίᾳ τοιούτων καὶ τρίτον περὶ τῆς καταγωγῆς, τῶν μετακινήσεων καὶ τῶν κοινωνικῶν σχηματισμῶν τῶν Ἀλβανικῶν ἀποκληθέντων, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς μεθόδου τῆς παρατηρήσεως καὶ ἐπὶ τῶν δεδομένων, τὰ ὁποῖα ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀφειδῶς συγκομίζει ἡ Κοινωνικὴ Ἐπιστήμη, ἢ Κοινωνιολογία.

Κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα δ' Ἀριαντῆς Κομνη-

νός, δεσπότης τῆς βορείου Ἡπείρου, ἀγωνισθεὶς γενναίωτα ἐπὶ εἰκοσι πέντε ἐτη, συνέτριψε τοὺς ἐπιδραμόντας ὑπὸ τοῦ Μουράτ Β' καὶ Μωάμεθ Β' Ὀθωμανούς, ἀλλὰ σχεδὸν συγχρόνως ἀγωνίζεται κατ' αὐτῶν ὁ ἡγεμὼν τῆς Ἐριβόας (Κροίας) Γεώργιος Καστριώτης, ὁ ἐπιλεγόμενος Σκενδέρβης. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀριανίτου Κομνηνοῦ καὶ τοῦ Γεωργίου Καστριώτου δ' Μωάμεθ δ' Β' κατάρθωσε τῷ 1466 νὰ καταλάβῃ τὴν Β. Ἡπειρον καὶ τὴν νότιον Ἀλβανίαν, τότε δὲ πολλοί, πάνπολλοι τῶν βορείων Ἡπειρωτῶν καὶ τῶν νοτίων Ἀλβανῶν μετώκησαν, φεύγοντες τὴν Γουρρικὴν κυριαρχίαν. Καὶ ἄλλοι μὲν αὐτῶν ὑπὸ τὰς ὁδηγίας Ἰωάννου τοῦ Καστριώτου διηρθύνθησαν πρὸς δυσμὰς, ἐγκαταστάντες ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Δύο Σικελιῶν εἰς ἰδίαν ἀποικίαν, ἄλλοι δὲ αὐτῶν διηρθύνθησαν πρὸς νότον, ἐγκαταστάντες εἰς Ἀττικὴν, Πελοπόννησον, Ὑδραν, Σπέτσας, Πόρον, Σαλαμίνα, Ἀνδρον καὶ ἄλλαχού. Ἐξ αὐτῶν κατάρχονται οἱ ἐν Ἑλλάδι λεγόμενοι Ἀλβανοί, οἵτινες ἀδούλωτοι τὸ φρόνημα, κατέλειπον τὴν δουλωθεῖσαν πατρίδα αὐτῶν καὶ κατέφυγον παρὰ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν Ἕλλησι, ὧν τὸ τῶν Σελλῶν ἀρχαιοτάτον ὄνομα διασφύζεται μέχρι τοῦ νῦν παρεφθαρμένως ὑπὸ τὴν μορφὴν τῶν Σουλιωτῶν. Οἱ λεγόμενοι Ἀλβανοὶ Γραικοπελασγοὶ ἀναμφισβήτητως, συναγωνισθέντες μετὰ τῶν ἄλλων Γραικῶν, τῶν ἐτελιγμένων Ἑλλήνων, συνετέλεσαν εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς ἐλευθερίας οὐ μόνον ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ ἄλλαχού. Ὑδραῖοι, Σπετσιῶται, Σουλιῶται καὶ ἄλλοι Γραικοπελασγοὶ μετέσχον ἐπιφανῶς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ὑπερῆμύνθησαν ὡς στρατιῶται τῆς ἐλευθερίας πανταχοῦ, συνεργαζόμενοι μετὰ τῶν Ἑλλήνων. Μὴ Ὑδραῖος πλοίαρχος, διοικητῆς εἰκοσι κανονισφύων, δὲν διεβίβασεν ἐκ Σικελίας εἰς Καλαβρίαν τὸν Γαριβάλδην, ὃν περιεστοιχίσαν οἱ ἐκεῖ Ἀλβανοί, συντελέσαντες ἐν ὀλίγαις ἡμέραις εἰς τὴν καθύποταξιν τῆς Σικελίας καὶ τῆς Νεαπόλεως; Μὴ Σουλιῶται καὶ ἄλλοι Γραικοὶ δὲν ἐνίσχυσαν τὸν ἐκ Τεπελενίου τῆς Ἡπείρου πολεμικώτατον Ἀλῆ Πασάν, ἀγωνιζόμενον κατὰ τῆς Τουρκίας;

Ὅτι οἱ λεγόμενοι Ἀλβανοί, καὶ δὴ οἱ τῆς Ἑλλάδος, εἶναι Γραικοί, ἀρχαιοτάτοι Ἕλληνοπελασγοί, ἀναμφισβήτητον, ὡς ἐν τοῖς ἐπομένοις θὰ δευχθῇ. Ἀλλὰ τότε, πῶς πα-

ρατηρείται ή παρατηρουμένη γλωσσική διαφορά; Διότι ή λεγομένη αλβανική γλώσσα, διανύσασα άγραφος μακρούς αιώνας και παραμείνας ζώσα μόνον ως λαλουμένη δεν εξέλιχθη, δηλαδή δεν προήχθη κατά σταθμούς εξέλιξεως, απέμεινε στάσιμος, ακαλλιέργητος, άδελτίωτος, απλούτιστος και άναύγητος, διέμεινε τούτ' έστι παναρχαία, άναύγητος κατά την πρωτοελληνικήν αυτής Γραικικήν εμφάνισιν; "Οτι δ' απέμεινε οία ήτο αρχαιότατα, μαρτυρείται εκ της μής διασώσεως ούδ' ίχνους αρχαίου γραπτου αλβανικού λόγου ή μνημείου, τύποι δ' αυτής διασώζονται ούχι όλίγοι εν τη Αιολική, τη ούχι πλήρως εξέλιγμένη Έλληνική, και τινες παρ' Ομήρω. Έκ τούτου διεπιστοϋται ότι το λαλούμενον ιδίωμα είναι παραφύας ανεξέλικτος της παναρχαίας πρωτοελληνικής ή πρωτογραικικής, καθ' ή επιμαρτυρεί άλλως τε ή στενωτάτη αυτού συγγένεια προς αυτήν την λαλουμένην ελληνικήν εις λέξεις, εις ρίζας και εις τύπους. Αυτός ο Φαλμεράϋερ λέγει ότι το λαλούμενον αλβανικόν ιδίωμα δεν είναι βάρβαρον, διότι «έχει πολλήν όμοιότητα προς την Έλληνικήν» και διότι της Αλβανικής γλώσσης «τό πλείστον μέρος είναι ελληνικόν, πολύ Λατινικόν, σμικρόν τι μέρος Γερμανικόν και ελάχιστον Κελτικόν». "Αρα ή Αλβανική γλώσσα ή μάλλον τό Αλβανικόν ιδίωμα, παραφύας της αρχαιοτάτης Γραικοπελασγικής, απέμεινε οίον ήτο πρό τοϋ χωρισμοϋ των Πελασγών εις Έλληνας ή Γραικούς και εις Ιταλούς ή Λατίνους, απέμεινε δηλαδή κεκραμένον και άνάμικτον, έχον όμοιότητα άσυγκρίτως πλειότεραν προς την Έλληνικήν ή την Λατινικήν.

Οί εις Ελλάδα και εις Ιταλίαν μετοικήσαντες κατά τον ΙΕ' αιώνα Αλβανοί υπέστησαν μοιραίως την επίδρασιν υπό πάσαν έννοιαν των δύο τούτων χωρών λόγω της προς αυτάς συγγενείας, διέπλασαν δ' εν αταίς ιδιότυπον κοινωνικόν σχηματισμόν, προσαρμοζόμενον ήμέρα τη ήμέρα εις τον εξέλιγμένον Έλληνικόν και Ιταλικόν, συγχωνευμένοι και αποτελούντες έν όλον μετά τοϋ Έλληνικού έν Ελλάδα και μετά τοϋ Ιταλικού έν Ιταλία. Οί έν τη Αλβανία παραμείναντες Αλβανοί ή μάλλον Πρωτογραικοί, απομονωθέντες εκεί, μή παρακολουθήσαντες των άλλων άδελφών αυτών τας έν παντί πεδίω προόδους, μή διατρέξαντες σταθμούς κοινωνικής και γλωσσικής εξέλιξεως, δεν έχουσι άναγκαιώς ούδ' αρχαίαν ιστορίαν ούδ' ιστορικάς παραδόσεις λόγω αξίας, ούδ' συγγράμματα ή άλλο γραπτόν μνημειον. Η

γλώσσα αυτών, κάπερ προσλαβούσα διά μέσου των αιώνων παντοία ξένα στοιχεία εκ της προς έτερα έθνη, και δη Σλαβικά, επιμειξίας και εκ της υπό τους Τούρκους δουλείας, διετήρησε ζώσαν την απόδειξιν της Γραικικής καταγωγής, αν και οι λεγόμενοι Αλβανοί, απομονωθέντες σκληρά μόρρα των άλλων Γραικικών λαών, δεν συνεχωνεύθησαν αυτοίς ούδ' άπετέλεσαν μετ' αυτών έν όλον. Ουτως οι έν Αλβανία άδελφοί Γραικοί παρέμειναν πανάρχαιοι τοιοϋτοι την εξέλιξιν και άξεστοι την γλώσσαν, άλλ' ούχι και βάρβαροι, ως γράφει ο Φολμεράϋερ, διότι ή γλώσσα αυτών έχει πολλήν όμοιότητα προς την Έλληνικήν κατά τό γραμματικόν σχήμα και τους τύπους της τε παραγωγής και της κλίσεως. Γείτονες της αρχαιοτάτης Έλλάδος, ήτοι της περι την Δωδώνην και τον Άχελϋον κειμένους χώρας έν ή φύκουν οι Σελολοί, οι καλούμενοι τότε μέν Γραικοί ειτα δε Έλληνες, διετήρησαν Γραικικά ήθη, έθιμα παραδόσεις τόσον επιμόνως, ώστε, λησμονούντες ότι δεν διέτρεξαν τους σταθμούς εξέλιξεως, ούς διέτρεξαν οι άλλοι Γραικοί, να φαντάζονται ως ίδίους τους άπαραμύλλους έργάτας της εξέλιγμένης Γραικικής έν παντί πεδίω προόδου, της Έλληνικής.

Αυτή αυτή ή έπιμονος προσήλωσις εις τας εξέλιγμένας Γραικικάς δημιουργίας, τας Έλληνικάς, αποτελεί άψευδή και περιτρανον απόδειξιν της στενωτάτης συγγενείας, ήν έχουσιν προς τους Έλληνας οι Αλβανοί, συγγενείας άσυναίσθητως διαλαλούμενης υπό της έπιμόνου εμφάνσεως ως Αλβανικών δημιουργιών Έλληνικών τοιούτων.

Γ. Κ. ΣΚΑΔΙΕΡΗΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Νικολ. Στεργιόπουλον Θεσσαλονίκην. Δεν αποτελεί άνακίνησιν τοϋ παρελθόντος ούτε άποπειράται αναμύχλευσιν των παθών ή Νέα Έποχή» εξαίρουσα εις συνεχή τεύχη αυτής την υπέρλαμπρον Έθνικήν φυσιογνωμίαν τοϋ μεγάλου Έλληνος πατριώτου και μάργυρος Βασιλέως Κωνσταντίνου. Απλώς ζητεί να υπομνήση εις τους καηλενομένους τα Δημοκρατικά ιδεώδη, ότι δημοκρατικώτερος Έλλην τοϋ «κοιμπάρου» Βασιλέως, και τιμιώτερος πατριώτης τοϋ Στρατηλάτου Βασιλέως δεν θά εμφανισθή ποτέ εις την Ελλάδα. Διά της υπομνήσεως ταύτης τιμώμεν, τον λατρευτόν Βασιλέα μας και παρουσιάζομεν τό ένδοξον παρελθόν από τα γραφόμενα των μετέπειτα θρασυών του, διά να τό αισθανθούν εκείνοι τους όποιους έδηλητηρίασεν ή έπονείδιστος προπαγάνδα των ίεχθρών τοϋ Βασιλέως, οίτινες ένεφάνισον τον Κωνσταντίον προδότην της Ελλάδος...

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Έκ της λειτουργίας των νομισματικών συστημάτων πηγάζουν διάφορα φαινόμενα των όποιων αι εκδηλώσεις και τα αποτελέσματα μās καθοδηγοϋν διά την τήρησιν ή τροποποίησιν της επ' αυτών πολιτικής μας.

Η εξέγησις των φαινομένων αυτών ως φαίνεται στηρίζεται εις μικρόν αριθμόν δεδομένων άτινα άρκει να συνδυασθώσι καταλλήλως διά να καταστή δυνατόν να ερμηνευθώσι και αι ειδικώτεροι περιπτώσεις.

Τό νόμισμα λέγουσι κατά την κλασικήν οικονομικήν άρχήν είναι κυρίως έμπόρευμα και ως τοιοϋτον υπόκειται εις τον νόμον της προσφοράς και της ζητήσεως και ή αξία του ποικίλλει κατά λόγον αντίστροφον της ποσότητός του. Η άρχή αυτή ήτις λέγεται ποσοτική θεωρία φαίνεται ότι δίδει την λύσιν όλων σχεδόν των νομισματικών ζητημάτων.

Στηριζόμενοι εις την θεωρίαν αυτήν θα εξετάσωμεν τα παρουσιαζόμενα ζητήματα εκ της χρήσεως των συναγωνιζόμενων μετάλλων τοϋ χρυσού και τοϋ άργύρου. Αν έν εκ των μετάλλων έχει διαφοράν τιμής από τό έτερον μās βεβαιούν με κλειστους οφθαλμούς ότι τό έχον μικροτέραν τιμήν παράγεται εις μεγάλην ποσότητα διά τοϋτο και ή τιμή του είναι μικροτέρα.

Ο Νόμος τοϋ Gresham ο όποιος προήλθεν εξ όρισμένης επί περιπτώσεως παρατηρήσεως όστις μās λέγει ότι τό κακόν νόμισμα αποδιώκει τό καλόν συνδέεται με την προηγούμενην θεωρίαν. Αναμφισπύτως τό νόμισμα τό όποιον έχει μεγάλην τιμήν εξάγεται διότι είναι προτιμώτερον εις τον μετά τοϋ έξωτερικού διακανονισμόν των υποθέσεων όπου και είναι παραδεχτόν με την έξωτερικήν πραγματικήν του αξίαν, ή ακόμη φυλάσσεται διότι οι συνετοί αποταμιευται είναι βέβαιοι ότι θα διατηρήσιν την αξίαν του και τό αποκρύπτουσι αναμένοντες καλλίτεραν έποχήν διά να τό χρησιμοποιήσωσι. Πάντως με κάθε τρόπον τό καλόν νόμισμο εξαφανίζεται.

Τό φαινόμενον αυτό έχει προέλευσιν εκ της υποτιμήσεως ένός νομίσματος μικράς αξίας ή μετάλλου έξευτελισθέντος ή ακόμη χειρότερον εξ υποτιμήσεως τοϋ χαρτονομίσματος. Καί εις την περίπτωσιν αυτήν ή υποτίμησις δεν δύναται παρά ν' αποδοθῇ

a priori εις την μεγάλην αύξισιν τοϋ νομίσματος, την πληθώραν.

Ας έλθωμεν εις τα φαινόμενα της ύψώσεως των τιμών. Αί τιμαί των αγαθών εις μίαν έθνικήν οικονομίαν άνέρχονται εις ύψηλά έπίπεδα όταν συνεχώς γίνεται αύξισις της ποσότητος τοϋ χαρτονομίσματος αυτοϋ. Η ύψωσις αυτή λαμβάνει χώραν τόσον εις εκείνας τας χώρας όπου υπάρχει χαρτονομισμα όσον και εις εκείνας όπου υπάρχει χρυσός, εις μικροτέραν έννοείται κλίμακα ύψώσεως. Έν τούτοις παρά την διαφοράν των δύο μεγεθών τό φαινόμενον παραμένει ούσιωδώς τό αυτό και διά τας δύο περιπτώσεις αι τιμαί άνέρχονται. Έάν δηλαδή πρέπει να δοθῇ περισσότερος χρυσός δι' έν και τό αυτό είδος δυνάμεθα να είπωμεν ότι ο χρυσός υποτιμάται, και άναμφιβόλως ή αίτία ένυπάρχει εις την μεγάλην ποσότητα αυτοϋ εξ ής προέρχεται τό αποτέλεσμα. Πάντως εις την ποσοτικήν θεωρίαν περιλαμβάνεται τό σύνολον των φαινομένων της κινήσεως των τιμών.

Έν τέλει ας εξετάσωμεν τα φαινόμενα τοϋ Συναλτος. Τό δελτίον τοϋ χρηματιστηρίου μās λέγει ότι έθνική τις νομισματική μονάς ύφίσταται άπώλειαν όπωσδήποτε σπουδαίαν λόγω διαφοράς τοϋ τόκου τοϋ έξωτερικού Συναλτος. Τοϋτο προέρχεται λέγουσι διότι ή νομισματική αυτή μονάς έχει υποτιμηθῇ και γνωρίζομεν ότι τότε υποτιμάται νομισματική μονάς όταν δεν εκπληροῖ τους κυριωτέρους όρους καλοϋ νομίσματος τό όποιον δεν είναι παρά Έμπόρευμα, ή διότι υπάρχει έν άφθονία. Καί εις την περίπτωσιν αυτήν ή έννοια τοϋ Έμ)τος και ή ποσοτική θεωρία μās δίδουσι την λύσιν τοϋ ζητήματος.

Ερωτάται αν είναι δυνατόν να επανέλθῃ εις την άρχικήν του αξίαν Συναλμα υποτιμηθέν ή να διατηρηθῇ ή αξία τοϋ Συναλτος έχοντας τάσιν υποτιμήσεως. Απλούστατος συλλογισμός μās δίδει την λύσιν. Διά ν' αποκτήσῃ έν νόμισμα την αξίαν του τόσον εις τό έξωτερικόν όσον και εις τό έξωτερικόν άρκει να μειωθῇ ο ποσότης του να γίνη όπως λέγουσι σήμεραν άπόσυρσις.

Όταν θέλωμεν να σταθεροποιήσωμεν τας τιμάς αίτινες υπέστησαν μεγάλας διακυμάνσεις λόγω άσταθούς άγοραστικής δυνάμεως τοϋ νομίσματος και όταν θέλωμεν να έχωμεν

πάγιον μέτρον αξιῶν δὲν ἀρκεῖ παρὰ νὰ ἐλαττώνομεν τὸ νομισματικὸν ἀπόθεμα ὅταν αἱ τιμαὶ ὑψώνονται καὶ νὰ τὸ αὐξάνωμεν ὅταν αἱ τιμαὶ πίπτουν.

Ἡ πολύτιμος αὐτὴ θεωρία συνδυαζομένη μὲ ἄλλους συντελεστὰς μᾶς βοηθεῖ εἰς τὸ νὰ καταλήγωμεν εἰς σπουδαῖα πορίσματα.

Εἰς τὴν ἐρώτησιν διατὶ τὰ πολύτιμα μέταλλα τὰ παραγόμενα εἰς μικρὸν ἀριθμὸν χωρῶν διανεμόνται μεταξὺ τῶν μεγάλων ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν χωρῶν βοηθούμενοι ἐκ τῆς ἀνωτέρω θεωρίας ἀπαντῶμεν ὅτι εἰς τὰς παραγωγὰς τῶν πολυτίμων μετάλλων χώρας τὸ νομισματικὸν ἀπόθεμα, αὐξάνει μέχρι βαθμοῦ τοιούτου ὥστε αἱ τιμαὶ τῶν εἰδῶν ἀνέρχονται εἰς πολὺ ὑψηλὰ ἐπίπεδα ὁπότε πιεζομένη ἡ ἐγχώριος ἀγορὰ καταφεύγει εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τὸ ὁποῖον εἰς ἀντάλλαγμα τῶν εἰδῶν ἅτινα ἀποστέλλει λαμβάνει πολύτιμα μέταλλα.

Εἰς τὸ φαινόμενον τῆς τάσεως πρὸς ἰσοζύγισιν τοῦ διεθνοῦς Ἐμπορίου ἡ ποσοτικὴ θεωρία μᾶς παρέχει εὐκτολὸν ἐξήγησιν. Ἡ χώρα ἣτις ἔχει πλεόνασμα εἰς τὴν στήλην τῶν εἰσαγωγῶν διὰ νὰ ἐξοφλήσῃ ἐξάγει νόμισμα. Ἀλλὰ διὰ τῆς ἐξαγωγῆς αὐτῆς ἐλαττοῦται τὸ μεταλλικὸν ἀπόθεμα καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ νόμισμα ὑπερτιμάται καὶ αἱ τιμαὶ πίπτουν. Ἐκ τῆς πτώσεως αὐτῆς τῶν

τιμῶν δημιουργεῖται ἐξαγωγικὸν ρεῦμα διὰ τοῦ ὁποίου ἐπέρχεται ἡ ἰσοζύγισις.

Οὕτω ἡ ἐπανάληψις τῶν νομισματικῶν φαινομένων καὶ εὐρύτερον τῶν οικονομικῶν φαινομένων ἅτινα συνδέονται μὲ τὴν χρῆσιν τοῦ νομίσματος φαίνεται ὅτι ἐπαναφέρει εἰς τὴν ἐφαρμογὴν οικονομικὰς ἀρχὰς τόσον ἀπλὰς καὶ τόσον ἐκμαθευθείσας ὥστε ἐξηγεῖται εὐκόλως πῶς καὶ ὁ πρῶτος τυχὼν ἐρασιτέχνης δὲν διστάζει ν' ἀποφανθῇ ὡς εἰδικός. Ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴν ἐκφεύγῃ τῶν ὑγείων κανόνων.

Ἀληθῶς διὰ τοὺς ἐπιστημονικῶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν μελετῶντας τὰ νομισματικὰ φαινόμενα φαίνεται εὐκρινῶς ὅτι ἡ ἀνωτέρω οικονομικὴ ἀρχὴ στηρίζεται εἰς ἀριθμὸν τινα ὁρθῶν δεδομένων τὰ ὁποῖα καίτοι εὐκόλως διακρίνονται ἐντούτοις συνδέονται μὲ σειρὰν ὁλόκληρον γεγονότων συγκεχυμένων καὶ τῶν ὁποίων ἡ γνῶσις καὶ ἡ ἀνάλυσις δὲν εἶναι πλήρης.

Εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἀναλύσωμεν τὰ σύγχρονα νομισματικὰ φαινόμενα μὲ τὰς ἰσχυροῦσας ἀρχὰς τῆς οικονομικῆς ἐπιστήμης, νὰ ἀναπτύξωμεν τὴν ἱστορίαν τῶν νομισματικῶν συστημάτων καὶ τῆς λειτουργίας των καὶ ἐν τέλει νὰ καταλήξωμεν εἰς θεωρητικὰ συμπεράσματα ἐφαρμοζόμενα εἰς τὴν πρακτικὴν.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Α. ΖΑΜΑΝΟΣ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΟΥΝΑΡΗ

Ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους θὰ παρέχωνται εἰς τοὺς συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας τῆς «Νέας Ἐποχῆς» τὰ φυλλάδια τοῦ Βου Τόμου τῆς Πολιτικῆς Ἱστορίας τοῦ Δημ. Γούναρη. Ὁ δεῦτερος τόμος ἀνάγεται εἰς τὴν περιπετειώδη περίοδον τοῦ 1920—1922. Τὰ κυριώτερα κεφάλαια τοῦ βου τόμου εἶναι τὰ ἑξῆς:

— Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Γούναρη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ ὑπέροχος προγραμματικὸς λόγος τῶν Πατρῶν.

— Ἡ πολιτικὴ μονομαχία Γούναρη—Βενιζέλου διὰ τὸ Δυναστικὸν ζήτημα.

— Αἱ ἐκλογαὶ τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920 καὶ ἡ παλινὸρθωσις τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ τοῦ νομίμου Καθεστώτος.

— Ἡ Μικρασιατικὴ (στρατιωτικὴ καὶ διπλωματικὴ) πολιτικὴ τῶν Κυβερνήσεων Γούναρη.

— Αἱ κυριώτεραι πολιτικαὶ καὶ δημοσιονομικαὶ ἀγορεύσεις τοῦ Γούναρη εἰς τὴν 3ην Ἐθνοσυνέλευσιν.

— Ἡ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ.

— Ἡ σύλληψις καὶ φυλάκισις τοῦ Γούναρη.

— ΟΔΟΚΛΗΡΟΣ Ἡ ΔΙΚΗ τοῦ Γούναρη καὶ τῶν ἄλλων πολιτικῶν.

— Τὰ προηγηθέντα τῶν τουφεκισμῶν.

— Ἡ περιγραφή τοῦ τουφεκισμοῦ, αἱ κρίσεις τοῦ παγκοσμίου τύπου καὶ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗ

(Πρώην Διευθυντοῦ τῆς Βουλῆς)

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Π. ΓΟΥΝΑΡΗ

ΤΟΜΟΣ Β.

1920—1922

«Ω! ΤΛΗΜΟΝ ΑΡΕΤΗ, ΛΟΓΟΣ ΑΡ' ΗΣΘΑ,
ΕΓΩ ΔΕ ΣΕ ΕΡΓΩ ΗΣΚΟΥΝ!...»

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ

“ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ,”

ΑΘΗΝΑΙ 1927

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΡΧΗΓΟΝ

«Ἐπανέρχεσαι κατὰ τὴν ὥραν τῆς ὑψίστης κρίσεως, τετιμημένε ἀρχηγέ. Ἀπῆλ-
θες τῆς Χώρας ὑπείκων εἰς θίαν, καθ' ἣν ἐποχὴν δὲν εἶχον κριθῇ εἰσέτι αἱ τύχαι τοῦ
πολέμου. Ἀλλὰ τὸ μέγα δράμα ἔληξεν, αἱ συνέπειαι αὐτοῦ ἠτόνησαν ἤδη ὁλοσχερῶς,
καὶ ὁμως ἐπανερχόμενος εὐρίσκεις τὴν Χώραν διατελοῦσαν εἰσέτι ὑπὸ τὸ κράτος τῆς θίας.

Ἡ Κυβέρνησις τῶν «Φιλελευθέρων» φαίνεται ἀγνοοῦσα, ὅτι παρήλθεν ἡ πολε-
μικὴ περιόδος, ὅτι αἱ ἐκ ταύτης προκύψασαι πολιτειακαὶ καὶ κοινωνικαὶ συνθήκαι ἔχου-
σιν ἤδη μεταβληθῇ καθ' ἑλόν τὸν κόσμον, ὅτι πνεῦμα εἰρήνης καὶ ἀναπλάσεως ἐπι-
κρατεῖ εἰς πᾶσαν Χώραν. πάντα ταῦτα ἐξακολουθεῖ ἀγνοοῦσα ἡ Κυβέρνησις τῶν «Φιλε-
λευθέρων» καὶ μηχανᾶται τὰ πάντα ὅπως διατηρήσῃ ἐν Ἑλλάδι τὴν αὐτὴν τρομοκρα-
τικὴν ἀτμοσφαῖραν.

Διαμένων εἰς τὸ φιλόξενον ἔδαφος τῆς ἰταλικῆς γῆς, τετιμημένε ἀρχηγέ, ἀντε-
λήφθης τὰς συνεπείας τῆς βενιζελικῆς πολιτείας, τὸν διχασμὸν τοῦ λαοῦ, τὰ σκότια
μέσα ἅτινα μετεχειρίσθησαν ὅπως ἐπαυξήσωσιν αὐτόν, τὴν ἀνήθικον διάθεσιν μεθ'
τῆς προσεπάθησαν νὰ ἐκμεταλλευθῶσιν αὐτόν. Καὶ ἡ ἀγνὴ ἐλληνικὴ σου καρδία ἡσθάνθη
βαθύτατα καὶ συνεμερίσθη ἀπολύτως τὸν πόνον τῶν τυραννουμένων.

Ἀλλ' ἡ ὥρα τῆς ἀπολυτρώσεως ἐδέξασε νὰ σημάνῃ. Ὑπὸ τὴν πλείον ὁλοκλήρου
τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἡ Κυβέρνησις τῶν «Φιλελευθέρων», μὴ εὐρίσκουσα πλέον
οὐδ' ἔχνος προφάσεως πρὸς παράτασιν τῆς ἐκνόμου καταστάσεως, ἠναγκάσθη νὰ προ-
κηρύξῃ ἐκλογάς. Ἐδόθη οὕτω τὸ σύνθημα τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος καὶ ἐδόθη οὕτω
ὁ λόγος εἰς τὸν ἐλληνικὸν λαὸν ὅπως ἀποφανθῇ περὶ τῆς τύχης του. Τοῦ ἀγῶνος τούτου
φωτεινὸς ὁδηγός, ἀνώτερος ρυθμιστής, ψυχὴ ἐμπνέουσα, χεὶρ δεικνύουσα τὴν λελογι-
σμένην κατεύθυνσιν, εἶσαι σύ, τετιμημένε ἀρχηγέ.

Ἦλθες ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λαοῦ ὅπως προτάξῃς καὶ σὺ τὸ τίμιον στήθος σου καὶ
ἀγωνισθῇς καὶ σὺ κατὰ τὴν κρίσιμον ταύτην ὥραν τῆς μάχης. Καὶ ἡ φωνὴ σου, τῆς
ἐποίας τὴν ἀνάμνησιν κρατοῦμεν μετ' ἀγάπης εἰς τὴν ψυχὴν μας, ἡ θερμὴ καὶ ἰχνηρὰ
φωνή σου, θὰ ὑψωθῇ κάτω ἀπὸ τὸν ἐλληνικὸν οὐρανὸν καὶ θ' ἀντηχήσῃ ὡς σάλπισμα
ἀγγέλλον τὴν νίκην.

Παρὰ τοῦ λαοῦ τοῦ λατρευνόντός σε, τετιμημένε ἀρχηγέ, οἱ λόγοι σου θ' ἀκουσ-
θοῦν μετὰ προσοχῆς, μετὰ χαρᾶς, μετ' εὐλαθείας. Ὁ λαὸς ἀποδέλπει πρὸς σέ ὡς τὸ
πλήρωμα πρὸς τὸν κυβερνήτην, κατὰ τὴν ὥραν τῆς θούλλης. Καὶ ὁ λαὸς φωτίζεται
ἤδη καὶ θερμαίνεται ἀπὸ τὰ χαρμόσυνα γεγονότα τοῦ ἐρχομοῦ σου, διότι ἔχει πίστιν εἰς σέ.

Ἐχει πίστιν εἰς σέ, τετιμημένε ἀρχηγέ, εἰς τὴν μεγάλῃ σου διάνοιαν, εἰς τὴν
ἀσφαλὴ σου πεῖραν, εἰς τὴν σοφὴν γνῶσιν προσώπων καὶ πραγμάτων, εἰς τὸν ἀκλό-
νητον πατριωτισμὸν σου, εἰς τὴν δεδοκιμασμένην σου κρίσιν, τὴν σταθμιζούσαν καλῶς
καὶ αποφασίζουσιν τελείως. Ἐχει πίστιν εἰς σέ, τετιμημένε ἀρχηγέ, ὁ ἐλληνικὸς

λαός. Ἀλλὰ κυρίως τρέφει πρὸς σὲ βαθὺ αἰσθημα ἀγάπης, διότι γνωρίζει ὅτι εἶσαι σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς του καὶ ὅτι ἡ καρδία σου πάλλεται ὑπὲρ τοῦ ἰδίου μεγάλου ἰδανικοῦ τῆς ἐλευθερίας, ὅπως καὶ ἡ ἰδική του.

Καλῶς ἤλθεες. Ἡ Χώρα, τρικυμιζομένη ὑπὸ ἀγρίας θυέλλης, ἔχει ἀνάγκη τῆς παρουσίας σου, καὶ ὁ ἄγων ἔχει ἀνάγκη τοῦ σθένους σου καὶ τῆς διανοίας σου. Διερχόμεθα περίοδον κρίσιμον, τὴν ὅποیان καθιστᾷ ἐτι κρισιμωτέραν ἢ ἐσχάτη πάλῃ πρὸς τὸν θάνατον, κατὰ τὴν ὅποیان κινδυνεύει νὰ ὑποκύψῃ ὁ νεαρὸς Βασιλεὺς. Τί θὰ πράξῃ ἡ Κυβέρνησις τῶν «Φιλελευθέρων» ὅπως ἀντιμετωπίσῃ τὸ ἀπευκταῖον τοῦτο ἐνδεχόμενον;

Τοῦτο εἶνε τὸ ἐρώτημα, τὸ ὅποιον φέρει εἰς ἀγωνίαν τὸν ἐλληνικὸν λαόν. Ἡ παρουσία σου εἶνε πλέον ἢ πολύτιμος κατὰ τὴν ὥραν ταύτην. Διότι ἔχουσα ἐναντι αὐτῆς σὲ ἡ Κυβέρνησις τῶν «Φιλελευθέρων», θὰ σκεφθῇ καλῶς καὶ θὰ ζυγίσῃ καλῶς τὰς ἀποφάσεις της, πρὶν ἢ προβῇ εἰς πραγματοποίησιν αὐτῶν. Διὰ τὴν Κυβέρνησιν ταύτην θὰ εἶσαι ἡ ζῶσα μορφή τοῦ ἐλέγχου καὶ τῆς κρίσεως, τετιμημένη ἀρχηγέ.

Ἡ παρουσία σου θὰ χρησιμεύσῃ πρὸς εὐδωσιν τοῦ ἀγῶνος μας, ἀλλὰ καὶ πρὸς κατευνασμὸν τῶν ἀντιπάλων μας. Δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ ἐκτραχηλισθῶσι ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ δὲν θὰ κατορθώσωσι νὰ φέρωσι εἰς πέρας τὰ πονηρὰ των σχέδια. Καὶ ἡ σκιά ἐτι τοῦ μεγάλου των ἀντιπάλου καὶ ἡ μακρυνὴ ἀπήχησις τῆς φωνῆς του θὰ ἐπιφέρωσι εἰς αὐτοὺς νάρκη καὶ ἀτολίαν, καθ' ὃν τρόπον τὸ δλέμμα τοῦ δαμαστοῦ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῶν θηρίων.

Ἐνοσταλήσαμεν τὴν παρουσίαν σου ἐπὶ χρόνον μακρόν, τετιμημένη ἀρχηγέ. Ἀλλ' ἤδη εὐρίσκειαι ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν. Εἴμεθα ἤδη ἔτοιμοι καθ' ὅλα. Θὰ βαδίσωμεν τὸν δρόμον, τὸν ὅποιον χαράσσουν οἱ κανόνες τῶν νόμων, καὶ μετὰ τὴν χεῖρα σταθερὰν καὶ τὴν καρδίαν ἄτρομον θὰ ρίψωμεν τὸ μέλαν σφαιρίδιον τῆς πολιτικῆς καταδίκης τῶν ἀντιπάλων, μετὰ τὴν πεποιθήσιν ὅτι οὕτω πράττοντες ἐκπληροῦμεν τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκον.

Διότι ἀποτελεῖ ἐκπλήρωσιν ὑψίστου πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκοντος ἡ πολιτικὴ καταδίκη τοῦ κόμματος τῶν «Φιλελευθέρων», τὸ ὅποιον ἡσέδῃσε πρὸς τοὺς νόμους καὶ ἐδολεύθη τὸ Σύνταγμα καὶ ἐτυράννησε τὴν Χώραν καὶ κατεδυνάστευσε τὰ ἄτομα καὶ παρεδίωξε τὰ πολιτικά ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ ἐπροξένησε πᾶν δυνατὸν κακόν, ἠθικῶς καὶ φυσικῶς καὶ ὀλικῶς.

Εὐρεθὲν ἐν τῇ ἀρχῇ εἰς ὥραν αἰσίας τροπῆς τῶν τυχόν τῆς Ἑλλάδος τὸ κόμμα τοῦτο, ἡδύνατο, φιλελευθέρως τῷ ὄντι πολιτευόμενον, νὰ πράξῃ πᾶν καλόν. Ἀλλ' ἀνελευθέρως καὶ δυναστικῶς καὶ τυραννικῶς πολιτευθὲν ἐπραξε πᾶν κακόν. Ἐπραξε δὲ τοῦτο ἐκ ταπεινοῦ ἐγωῖσμοῦ, ἐξ ἀσυγγνώστου φιλαρχίας, ἐξ ὀλιστικῆς διαθέσεως πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν πάντων, ἐκ κακῆς καὶ δολιωτάτης προθέσεως πρὸς ἐξόντωσιν τῶν ἀντιπάλων του πάντων.

Ἀπὸ κακῆς πράξεως εἰς χειροτέραν βαῖνον τὸ κόμμα τοῦτο, εὐρέθη ἔχον πρὸς αὐτοῦ ἀντιμέτωπον τὸν λαὸν δολόκληρον κατὰ τὴν μεγίστην αὐτοῦ πλειονότητα. Συναρπάχθη ἤδη κατὰ κατὰ τὴν κρίσιμον ὥραν τὸ μέγεθος τοῦ διαπραχθέντος κακοῦ, τὸ βάθος τῆς ἀδύσσου εἰς τὴν ὅποیان ἔχει κυλισθῇ; Ἀμφίβολον ἴσταν τοῦτο. Ἀλλ' ἡ λαϊκὴ ψήφος, ἀφαιρούσα ἀπ' αὐτοῦ τὴν δύναμιν, ἥς τοιαύτην κατάχρησιν ἔκαμε, θὰ φέρῃ αὐτὸ ἀναγκαστικῶς εἰς συναισθησιν τῆς ἀκριβοῦς καταστάσεως.

Θὰ εἶνε ἴσως ἀργὰ τότε διὰ τὸ ἐπικίνδυνον κόμμα, τὸ ἀποτελοῦν διαρκὴ κίνδυνον τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν ἐφ' ὅσον εὐρίσκεται ἐν τῇ ἀρχῇ. Ἀλλὰ θὰ εἶνε ἐνωρὶς πάντοτε διὰ τὸν ἐλληνικὸν λαόν, τὸν ποθοῦντα τὴν ἀνάκτῃσιν τῶν ἐλευθεριῶν του καὶ φλεγόμενον ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας ὅπως ἐργασθῇ πρὸς ἀνάπλασιν τῆς μεγαλυνθείσης πατρίδος του, τὴν ὅποیان ἐμεγάλυνεν, ἐδόξεσε καὶ καθηγίασε τὸ τίμιον αἷμα τῶν τέκνων του.

Εἰς τὸν ἀγῶνα πρὸς ἀνάκτῃσιν τῶν ἐλευθεριῶν καὶ πρὸς ἀνάπλασιν τῆς πατρίδος καλεῖσαι ἤδη νὰ πρωτοστατήσῃς, τετιμημέτε ἀρχηγέ. Μετὰ τὴν καρδίαν θερμὴν ἐξ ἀγάπης καὶ παλλομένην ἐξ ἐνθουσιασμοῦ εὐχόμεθά σοι: Ὡς εὖ παρέστης!...

«Νέα Ἡμέρα» 12 Ὀκτωβρίου 1920

Ο ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΟΥΝΑΡΗΣ (ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ)

Ὁ Δημήτριος Γούναρης ἐπανερχεται εἰς τὸν τόπον του. Ἄνεμος δροσερὸς εἰς τὴν ξηρὰν ἀτμοσφαῖραν εἶνε ἡ ἀφιξίς του. Ὁ λαὸς τὸν ἀναμένει μετὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἐμπιστοσύνην, τὴν ὅποیان τοῦ ἐμπνέει ἡ τιμιότης τοῦ ἀνδρός. Διότι, ὑπὲρ ὅλας τὰς πολιτικὰς ἀρετὰς τοῦ Δημητρίου Γούναρη, ἐκείνη ἡ ὅποία τὸν περιβάλλει μετὰ ἀγνότερον φέγγος εἶναι ἡ πολιτικὴ τιμιότης του. Οὐδέποτε παρέδωσε τὰ ἅγια εἰς τοὺς κύνας. Τὰς ἱεράς πεποιθήσεις του τὰς ἐκράτησε μετὰ ἀγνὴν στοργήν, μετὰ δύναμιν. Ἐνας χαρακτήρ.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Χαριλάου Τρικούπη ἔχομεν νὰ ἴδωμεν τόσου ὕψηλόν ἀναστήματος πολιτικὸν ἄνδρα. Μονοκόμματος καὶ εὐγενῆς, ὑπερήφανος καὶ σταθερός. Κύριοί μου, αὐτὰ εἶναι τὰ πράγματα. Σὰς ἀρέσουν; Ἄγνοῶ, ἀλλὰ τὰ πράγματα εἶναι πράγματα. Βλέπει μετὰ ἐπιμονήν. Δὲν γνωρίζει τὰς λοξοδρομίας. Μελετᾷ. Φύσις διεισδυτικὴ, εἰσέρχεται εἰς τὴν οὐσίαν τῶν γεγονότων, ἡ ὅποία τὸν φανατίζει. Καμμία παραφορά. Καμμία παράκλησις. Κανὲν δέλεαρ δὲν εἶναι ἱκανὸν νὰ τὸν ἀσπασῇ ἀπὸ τὴν εὐθείαν βλέψιν του. Αἱ προσωρινότητες δὲν τὸν ἐλκύουν. Δὲν σφάλλει εἰς τίποτε, διότι πορεύεται, ἴσως, γενναῖος, βραδέως ἀλλ' ἀσφαλῶς πρὸς τὸν σκοπόν. Γνωρίζει τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου του, ὅπως ὅλοι οἱ παλαιοὶ ἐκείνοι πολιτευταὶ τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὅποιοι προήλθον ἐκ τοῦ περιβάλλοντός της. Ἐγεννήθη εἰς τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα καὶ ἔχει ὅλην τὴν μακρὰν πείραν τῆς μικρᾶς καὶ δυστυχισμένης ταύτης χώρας, ἥτις ἀσπαίρει εἰς τοὺς ὄνυχας τῶν μεγάλων διὰ τοὺς γενικοὺς οικονομικοὺς σκοποὺς των. Ὁ Δημήτριος Γούναρης εἶναι σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς μας. Εἶναι Ἕλλην μέχρι μυελοῦ ὀστέων. Ἀναθέτοντες τὰς ἐλπίδας μας εἰς αὐτόν, τὰς ἀναθέτομεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μας. Ἡκούσα ἀνθρωπὸν τοῦ λαοῦ νὰ λέγῃ εἰς τὴν εἰδήσιν τῆς ἐπανόδου τοῦ Δημ. Γούναρη.

— Ντόπιο πρᾶγμα!

Ὁ λαὸς εἶναι μέγας ψυχολόγος καὶ ἐκφράζει τὰ συναισθήματά του λακωνικῶς. Ὑπάρχει εἰς τὸν κ. Δημήτριον Γούναρην ἡ ἀρετὴ τῆς τιμιότητος, καθὼς εἰς τοὺς γνησίους ἐκείνους πολιτικοὺς ἄνδρας, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὸν ἡρωϊσμόν νὰ ἀναμένουν τὰ γεγονότα, ὅπως δικαιώσουν τὰς πράξεις των. Καὶ ἡ ἀρετὴ τοῦ κ. Δημ. Γούναρη ἐθριαμβεύσει σήμερον, ὅτε ἔχομεν ἐνώπιόν μας τὰ πράγματα ὁμιλοῦντα διὰ μυρίων φωνῶν. Ἡ πολιτικὴ τῆς οὐδετερότητος τοῦ κ. Γούναρη εἶναι ἐκείνη, διὰ τῆς ὅποίας ἐνίκησεν ἡ μικρὰ πατρίς μας. Ὁ γκος θετικισμοῦ ἡ πολιτικὴ του αὕτη, συνεκράτησε διὰ παντὸς τρόπον, τὸν ὅποιον ἀναγνωρίζει ἡ ἐντιμότης τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἀπὸ πᾶσαν

ἄκαιρον παραφοράν, ἐφύλοξε τὰς ἑλληνικὰς δυνάμεις ἀκεραίας καὶ ἀκμαίας ἐπὶ ὅσον ἡδυνήθη μακρότερον χρόνον. Ἐγνώριζεν ὅτι γνωρίζομεν ἤδη ἡμεῖς ἐκ τῶν πραγμάτων, πῶς βία, ἄκαιρος ἀψυχολόγητος ἔξοδος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν πόλεμον θὰ ἐσήμαινε τὴν καταστροφὴν τῆς. Καὶ ἐπραξε τὸ καθήκον του. Ἐπάλαισεν ὡς γίγας, χωρὶς μελοδραματισμοὺς καὶ ἐπιδείξεις. Μὲ σύνεσιν καὶ μὲ ἐγκράτειαν· δὲν ὑπῆρξε τζογαδόρος, χαρτοπαλίκτης, ριψοκίνδυνος· δὲν ἐπαίξε τὴν τιμὴν τῆς Ἑλλάδος εἰς ἓνα χαρτί. Ἡ σότος ἢ τέρτσος. Ἄν ἤρχετο σότος, εἰς κίνησιν ὅλα τὰ ἀλλαλάζοντα κύμβαλα. Ἄν ἤρχετο τέρτσος, ἄμεσος καὶ πρόχειρος ἢ κοινοτοπία. Ἄλλοι πταλουν! Ἄν δὲν ἐγίνετο τοῦτο, ἂν δὲν ἐγίνετο τὸ ἄλλο, θὰ ἐδλέπατε διαφορετικὰ τὰ πράγματα. Εἰς τὸν τίμιον χαρακτήρα ἐνὸς Δημητρίου Γούναρη δὲν ὑπάρχουν τυχοδιωκτισμοί. Εἶναι μὴ ὥραία συνέχεια τοῦ Γεωργίου Θεοτόκη, τοῦ μεγάλου συνετοῦ καὶ ἰσορροπημένου πολιτικοῦ, ὅστις χωρὶς καμμίαν δυσφημίαν ὑψώσε τὸ ἔθνος του εἰς περιωπὴν διὰ συστηματικῆς ἐργασίας. Τὴν τελευταίαν στιγμὴν οἱ ἐπήλυδες, οἱ ὅποιοι ὤρμησαν εἰς τὴν χώραν μας ὡς πᾶς κατακτητῆς, ἰδιοποιήθησαν ὅλην τὴν ἐργασίαν τοῦ Γεωργίου Θεοτόκη, ἰδιοποιήθησαν αὐτὰς τὰς θυσίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Καὶ ὅπως ἐπέπρωτο εἰς ὅλους τοὺς παλαιούς πολιτικούς μας νὰ καθυδρισθοῦν καὶ συκοφαντηθοῦν, τὸ ἴδιον συνέβη καὶ εἰς τὸν νεώτερον Δημήτριον Γούναρην. Τὸ ἔργον του, μέγα, μέγιστον, τρισμέγιστον δι' ἡμᾶς τοὺς Ἑλληνας, ποῦ γνωρίζομεν τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου μας καὶ τὰ πρόσωπα ταῦτα, τὰ ὅποια ὑπῆρξαν ἢ σωτηρία τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸν τρομακτικὸν παγκόσμιον πόλεμον καὶ ἢ αἰτία τῆς νίκης μας εἰς τὴν ὥριμον στιγμὴν. Χάρις εἰς τὸν Δημήτριον Γούναρην, ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχασεν ἓνα τέκνον τῆς, ἓνα κἂν ὄπλον τῆς μέχρι τῆς στιγμῆς ὅπου ἐσήμανεν ἡ δρᾶσις τῆς. Εἰς τὸν λιτὸν καὶ μετριόφρονα Ἑλληνα πολιτικόν, τὸν ἀληθὴ καὶ γνήσιον, εἰλικρινῆ συμπατριώτην μας, τὸν σοφὸν καὶ μετρίχιον, τὸν εὐγενῆ καὶ πολιτισμένον, τὸν ὥρατον ἄνδρα, διὰ τὸν ὅποιον εἶναι ὁδὸς ἢ αὐθαίρεσις, τὸ ἔμβλημα τῆς σημερινῆς κρατούσης τάξεως, εἰς τὸν πτωχὸν καὶ τίμιον ἄνδρα δὲν προσφέρομεν χρυσοῦν στέφανον. Τοῦτον θὰ ἀπέκρουεν ἡ ἐξιδιασμένη μετριοφροσύνη του. Δίδομεν μόνον τὸ χέρι μας εἰλικρινῶς. Χέρι Ἑλλήνων πρὸς Ἑλληνα!...

«Πολιτεία Ἀθηνῶν» 11 Ὀκτωβρίου 1920

Ο ΣΥΜΠΟΛΙΤΗΣ
[Δ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ]

ΤΟΜΟΣ Β'.

BIBLION Γ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

ΕΚΛΟΓΑΙ 1920.

Ἀποφασίσας νὰ κατέλθῃ εἰς Ἑλλάδα ὁ Δημ. Γούναρης κατῆλθε πρῶτον ἐκ Πίζης εἰς Ρώμην καὶ ἐπεκοινώνησε μετὰ διαφόρων πολιτικῶν προσωπικοτήτων τῆς Ἰταλίας. Εἰς τοὺς Ἰταλοὺς καὶ ξένους δημοσιογράφους ὁ Γούναρης ἐδήλωσεν ὅτι ἦτο πεπεισμένος πληρέστατα διὰ τὴν νίκην παρὰ τὰς βιαίας ἐπεμβάσεις εἰς ἃς θὰ προσέβαιναν ὁ Βενίξελισμός πρὸς νόθευσιν τῶν ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων. Ὁ Γούναρης, ὁμιλῶν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ τύπου, ἐπὶ τοῦ δυναστικοῦ ζητήματος, εἶπεν ὅτι ἂν ὁ Ἕλληνας λαὸς ἐπεθύμει τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ Κωνσταντίνου οἱ ἀντιφρονούντες ὠφείλουν νὰ εἶνε πιστοὶ ὑπήκοοι αὐτοῦ. «Ὁ λαὸς μόνον, ἐπεῖπεν, ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐκθρονίσεως...»

Εἰς ἄλλας του δηλώσεις ὁ Γούναρης πρὸς τὸν Εὐρωπαϊκὸν τύπον εἶπε τὰ ἑξῆς: «—Ἐπανέρχομαι μετὰ τριετὴ περίπου ἀναγκαστικὴν ἀπουσίαν εἰς τὴν πατρίδα μου. Θεωρῶ περιττὸν νὰ σᾶς ἐξηγήσω τὰ αἰσθήματα, ἅτινα μὲ κατέχουσι. Θὰ ἀποδυθῶ ὁλοψύχως, μὲ ὅλας μου τὰς δυνάμεις, εἰς τὸν ἀγῶνα πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ ζυγοῦ τῆς τυραννίας, ὅστις εἶνε ἀγὼν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Οὐδεμία δύναται, οὐδεμία ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία, ὅτι ὁ ἀγὼν θὰ εἶνε νικηφόρος. Αἱ κυβερνητικαὶ ἐπεμβάσεις, δι' ὧν ἐπιδιώκεται νόθευσις τῶν ἐκλογῶν, ἀποτελοῦν τὸν τελευταῖον σπασμὸν τῆς ἀγωνιώσης τυραννίας. Τὸ ἰσχυρὸν αἰσθημα τοῦ λαοῦ διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας του, ἐνισχυόμενον ἐκ τῆς φρίκης τριετῶν ὀργῶν, ἀποκλείει πᾶσαν πιθανότητα ἀποτελεσματικότητος τῶν προσπαθειῶν πρὸς νόθευσιν τοῦ ἐκλογικοῦ ἀποτελέσματος. Ἡ νίκη θὰ εἶνε διὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἐλευθερίαν. Ἡ Πατρίς θὰ ἐλευθερωθῇ.»

Σύσσωμος ὁ Εὐρωπαϊκὸς τύπος ἐχαρακτήρισεν ὡς βαρυσήμαντον καὶ ὡς μέγα πολιτικὸν γεγονός τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δημητ. Γούναρη νὰ μετᾶσῃ αὐτοπροσώπως εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα. Ὁ Παρισινὸς «Χρόνος» σχολιάζων ταύτην εἰς τὸ φύλλον τῆς 4)17 Ὀκτωβρίου 1920 ἔγραφε τὰ ἑξῆς, ἐπὶ λέξει:

«Ἡ πρόθεσις τοῦ κ. Γούναρη, ὅπως ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, παρὰ τὸν κίνδυνον τῆς συλλήψεως του μαρτυρεῖ περὶ τῆς κεφαλαιώδους σπουδαιότητος τῆς λαϊκῆς ἐνυμηγορίας.»

Σχετικῶς πρὸς τὰς ἀπόψεις τοῦ Γούναρη, ἡ «Πολιτεία» τῆς 5 Ὀκτωβρίου ἐδημοσίευσε τὴν κάτωθι ἀνταπόκρισιν τοῦ ἐν Ρώμῃ συντάκτου αὐτῆς:

ΡΩΜΗ, 4 Ὀκτωβρίου.—Ἡ Ἑλληνικὴ Πρεσβεία ἀπέστειλεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ κ. Γούναρη τὸν γραμματέα τῆς κ. Μπούμπουλην, διὰ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ

κόμματος τῶν Ἐθνικοφρόνων ἐὰν ἐπιθυμῇ νὰ προβῇ εἰς τὰς διατυπώσεις κυρώσεως τοῦ διαβατηρίου του. Ὁ κ. Γούναρης ἀπέρητσε καταφατικῶς. Ἀμέσως τότε ἡ πρεσβεία ἔστειλεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ κ. Γούναρη τὸν ἐν Ρώμῃ πρόξενον διὰ νὰ προβῇ εἰς τὰς σχετικὰς διατυπώσεις.

Ἡ εὐγένεια αὕτη ἐνεποίησεν ἀγαθὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸν κ. Γούναρη.

Ὁ κ. Γούναρης τὸν ὅποιον εἶδα ἠρνήθη κατ' ἀρχὰς νὰ προβῇ εἰς δηλώσεις τέλους ὁμως ὑπεχώρησεν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν μου.

Διὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν ὁ κ. Γούναρης εἶναι αἰσιοδοξότατος «Οὐδεμία πίεσις καὶ οὐδὲν ψεῦδος μοῦ εἶπε θὰ παρασύρῃ, ἔστω καὶ ἓνα ἐκλογέα. Οὐδεὶς θὰ πεισθῇ διὰ τοιούτων μέσων νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς ἀντιλήψεις του καὶ τὸ κόμμα του. Οἱ ὑπὸ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως τυραννηθέντες θὰ ἀποβλέψουν εἰς τὴν λύτρωσίν των καὶ αὐτὴν θὰ ἐπιδιώξουν, ἐνῷ πάντες οἱ ἀρχολίπαροι καὶ οἱ ὠφεληθέντες ἀπὸ τὴν σημερινῇ Κυβερνήσιν θὰ τὴν ὑποστηρίζουν. Ἀλλ' οἱ τυραννηθέντες ἀποτελοῦν τὴν παμμεγίστην πλειοψηφίαν τοῦ λαοῦ, ὥς ἐκ τούτου δὲ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν δὲν δύναται ἢ νὰ ἀποβῇ δυσμενὲς διὰ τὴν Κυβέρνησιν. Ἀκριβῶς αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὅποιον ὁ κ. Βενιζέλος ἐχαλάρωσε κατὰ τι τὰ πιεστικά μέτρα. Ὁ κ. Βενιζέλος ἠθέλησε δι' ὑποκριτικῆς μετριοπαθείας καὶ ἐπαναφορᾶς τῆς γαλήνης τῶν πνευμάτων, νὰ ἐλαττώσῃ τὴν κατὰ τῆς Κυβερνήσεώς του ἀγανάκτησιν τοῦ λαοῦ. Ἡ ἀπόφασίς τοῦ κ. Βενιζέλου νὰ δευχθῇ μετριοπαθῆς ἐλήφθη μόνον ἀφοῦ ἐδοκιμάσθησαν ἄλλα μέσα καὶ ἐγένετο ἀντιληπτὸν ὅτι οὔτε νὰ μειωθῇ ἡ δικαιοσύνη ἀπέχθεια τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησίν του εἶναι δυνατόν οὔτε νὰ ἐπιβληθῇ αὕτη διὰ τῆς τρομοκρατίας.

«Εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ λαοῦ ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεώς του, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Γούναρης, θὰ ἀφοσιωθῶ πάσῃ ψυχῇ.

Οὔτε τὴν παραμικροτέραν ἀμφιβολίαν ἔχω, ὅτι ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν θὰ εἶναι ἡ νίκη τῆς Ἀντιπολιτεύσεως.

Αἱ πανταχόθεν τῆς Ἑλλάδος ἀγγελλούμεναι ἐπεμβάσεις κατὰ τὸν προεκλογικὸν ἀγῶνα ἀποτελοῦν τὸν τελευταῖον σπασμὸν ἀγωνίας τῆς Τυραννίδος, ὁ λαὸς ποθεῖ τὴν ἐλευθερίαν του τὸ αἶσθημα δὲ τοῦτο ἀναπτύχθην ἀπὸ τὰς τετραετεῖς φρικαλεότητος, θὰ χρησιμεύσῃ διὰ νὰ καταπνίξῃ πᾶσαν ἀχαρκατήριστον προσπάθειαν διὰ τὴν νόθευσιν τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐκλογῶν.

Ἡ μερίς ἡ ἔχουσα εἰς τὸ πρόγραμμά της τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην θὰ νικήσῃ καὶ ἡ Πατρίς θὰ λυτρωθῇ».

Ὁ κ. Γούναρης ὠμίλησε κατόπιν περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Κωνσταντίνου.

— Ἀντιθέτως πρὸς τὸν κ. Βενιζέλον, μοῦ εἶπεν ὁ κ. Γούναρης, ἡμεῖς δὲν ζητοῦμεν νὰ ἐπιβάλλωμεν ἓνα Βασιλέα εἰς τὸν λαόν, χωρὶς οὗτος νὰ ἐρωτηθῇ. Ἡμεῖς δὲν θέλομεν νὰ ἐπιβάλλωμεν ἓνα Βασιλέα παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ. Ἄν ὁ λαὸς θέλῃ τὸν Κωνσταντῖνον, ἡμεῖς θὰ εἴμεθα πιστοὶ ἐπὶ τῇ σοφίᾳ του. Ἐξ ἄλλου ἡ ἀρχὴ μας εἶναι, ὅτι δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἀπαιτῶμεν τὴν ἀπομάκρυνσιν οἰουδήποτε Βασιλέως, ἂν οὗτος ἔχῃ γνώμην ἀντίθετον πρὸς ἡμᾶς, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἀποτελεῖ τὴν ἑκφρασίαν τῆς ὑπεριότητος θελήσεως τοῦ λαοῦ, μόνον δὲ οἱ λαοὶ δικαιοῦνται νὰ ἐκθρονίσουν τοὺς Βασιλεῖς, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν τὴν ἐγγύησιν τῆς ἐλευθερίας των καὶ τοῦ πολιτεύματός των. Τόσον δὲ εἶναι ἀληθὲς ἡ ἀρχὴ αὕτη, ὥστε οὔτε εἰς αὐτοὺς τοὺς Βασιλεῖς ἐπιτρέπεται νὰ ὀρίζουν παρατιυμένοι, τοὺς διαδόχους των, διότι μόνον εἰς τοὺς λαοὺς ἀπόκειται νὰ ἐκλέγουν τοὺς Βασιλεῖς των».

Ἐξήτησα κατόπιν τὴν γνώμην τοῦ κ. Γούναρη σχετικῶς πρὸς τὸ ζήτημα ἐνδεχομένης συγκλήσεως τῆς διαλυθείσης Βουλῆς διὰ τὸν διορισμὸν Ἀντιβασιλέως ἐν περιπτώσει παρατάσεως τῆς ἀσθενείας τοῦ Βασιλέως ἢ ἀπενκταίου.

Ὁ κ. Γούναρης μοῦ ἀπέρητσε δι' ἡ σύγκλησις τῆς Βουλῆς θὰ ἦτο σύμφωνος πρὸς τὸ Σύνταγμα, δεδομένου ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἀσκήται ἡ Βασιλικὴ Ἐξουσία κατὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ Βασιλέως. Δὲν δύναται ἐν τούτοις νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν θὰ ἡσκέτο ἡ Ἀντιβασιλεία, ὀριζομένη ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, ἐν περιπτώσει μάλιστα παρατάσεως τῆς ἀσθενείας ἢ καὶ θανάτου τοῦ Βασιλέως Ἀλεξάνδρου».

Ἡ ἀφιξίς εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Γούναρης ἀναχωρήσας τὴν ἑσπέραν τῆς 7ης Ὀκτωβρίου ἐκ Ρώμης, ἐπεβίβάσθη τὴν ἑσπέραν τῆς 9ης Ὀκτωβρίου ἐν Βρινδισίῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀτμοπλοίου τῆς γραμμῆς «Μυκάλη». Τὴν 7ην πρωϊνὴν τῆς 10ης Ὀκτωβρίου τὸ ἀτμόπλοιο ἐφθάσεν

Ὁ Δημ. Γούναρης ἑτοιμος, νὰ ἐπιβῇ τοῦ τραίνου διὰ νὰ κατέλθῃ εἰς Βρινδῆσιον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἑλλάδα.

εἰς Κέρκυραν, ὅπου ἀληθὲς ἀποθέσις τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ ἀνέμενε τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος.

Τῇ ἐπιμονῇ ἀξιώσει τοῦ ἐνθουσιώδους πλήθους, ὁ Γούναρης ἐξεφώνησεν ὑπεροχὸν ἀληθῶς λόγον, ἀποτελοῦντα ἀμείλικτον μαστίγιον τῆς τυραννικῆς πολιτείας τοῦ κ. Βενιζέλου.

Ὁ Γούναρης ἐξέφρασεν ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου του τὴν συγκίνησιν του διὰ τὴν ὑποδοχὴν ἣτις τῷ γίνεται μετὰ τριετὴ ἀπουσίαν τὴν ὁποίαν τῷ ἐπέβαλεν ἡ τυραννία, ἣτις καταπιέζει καὶ ἀτιμάζει τὴν πατρίδα, παρουσιάζουσα τοὺς Ἕλληνας ὡς ἀγέλην κτηνῶν ἐστερημένων αὐτοβουλίας, τὰ ὅποια ὁ τύραννος ἄγει κατὰ βούλησιν διὰ κτυπημάτων ράβδου καὶ ὕλακων τῶν κυνῶν του. Καὶ ἐξηκολούθησε:

«Δὲν ἦτο δυνατόν ἄλλοιόν νὰ ἦτο τὸ αἶσθημα τοῦ λαοῦ τῆς Κερκύρας, λαοῦ κατ' ἐξοχὴν φιλελευθέρου, ὑποστάτως δὲ ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὸ βάρος τῆς ἀπαισίας καταστάσεως.

Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ τονίσω τὴν τραγικότητα τῆς θέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ὡς καὶ τῆς εἰδεχθοῦς καταστάσεως, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν ἡ τυραννία. Κατὰ τὴν μεγάλην ἱστορικὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἡ μήτηρ Ἑλλάς ἀνοίγει τὰς ἀγκάλας τῆς εἰς τὰ ἀναζηήσαντα ἐν ἐλευθερίᾳ τέκνα τῆς, χάρις εἰς τὴν μεγαλουργὸν δρᾶσιν τῶν ἐνδόξων ἡρώων μας, κατὰ τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἐπιθυμοῦμεν νὰ παραδοθῶμεν, ἀπερίσπαστοι ἀπὸ πάσης ἄλλης μερίμνης, εἰς τὸν πανηγυρισμὸν τῶν γεγονότων τούτων, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ θραύσωμεν καὶ τὸν ἐπαίσχυντον ἐσωτερικὸν ζυγόν, τὸν τόσον βαρέως ἐπικαθήμενον ἐπὶ τοῦ τραχήλου ὀλοκλήρου τῆς Χώρας. Ἄλλ' ὥς παρηγορηθῶμεν, ὅτι ὁ ἀγὼν οὗτος εἶνε συνέχεια τοῦ μεγάλου ἔργου τῆς ἀπὸ τοῦ ξενικοῦ βαρβάρου ζυγοῦ ἀπελευθερώσεως τῶν ἀδελφῶν μας. Ὁ ἀγὼν θὰ διεξαχθῇ μετ' ἀσφαλοῦς καὶ πλήρους ἐπιτυχίας, ὡς ἐγγυᾶται τὸ ἀδάμαστον φρόνημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, πρώτου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος αἰσθανθέντος τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ διεξαγαγόντος ἀγῶνα ὑψούντας τοῦς λαοῦς.

Τὴν ἐλευθερίαν ἀπὸ τοιούτου λαοῦ ἐπιχείρησαν ν' ἀφαιρέσουν ἄνθρωποι, ὧν ἀγνοεῖ τις τί νὰ θαυμάσῃ, τὴν τύφλωσιν ἢ τὴν κακίαν. Ἄλλ' ἡ ἐπιχείρησις αὐτῶν, ἡ ἀνοησία, ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα, ὀλίγοι δὲ ἡμέραι θὰ παρέλθουν, ἡμέραι ἀγωνίας διὰ τοὺς τυράννους, καὶ ἡ ἐλευθερία πάλιν θὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ τῆς Χώρας ταύτης, ἡ ὁποία πρώτη ἐλάτρευσε αὐτήν. Μὲ τὴν δικαιοσύνην ὡς συνεπίκουρον θὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ ἀποκατάστασις ὅλων τῶν δικαίων, τὰ ὅποια ἀνιέρως συνέτριψεν ἡ τυραννία, θὰ ἐξασφαλισθῇ δὲ διὰ παντὸς εἰς νικητὰς καὶ ἡττημένους τὸ εἰς ἕκαστον προσήκον καὶ θὰ καταστῇ ἡ πατρίς ἱκανὴ ὅπως ἐν ὅλῃ τῇ ἀλκῇ τῆς ἀκολουθήσῃ τὴν μεγάλην αὐτὴν ἀποστολήν.

Ζήτω ἡ ἐλευθερία!

Ζήτω ὁ ἐλεύθερος Λαὸς τῆς Κερκύρας».

Εἰς τὰς Πάτρας.

Ἀπὸ ἡμερῶν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Πελοποννήσου, προσφιλῇ γενέτειραν τοῦ Γούναρη, εἶχε συγκεντρωθῇ πρὸς ὑποδοχὴν αὐτοῦ, ὅτι ἐκλεκτὸν εἶχε νὰ ἐπιδείξῃ ὁ ἀντιβενιζελικὸς πολιτικὸς καὶ δημοσιογραφικὸς κόσμος, ἵνα ὑποδεχθῇ τὸν ἐπανακάμπτοντα ἐκ τῆς ἐξορίας λατρευτὸν ἀρχηγόν. Ὁ Βενιζελισμὸς ἀντεπροσωπεύετο μεγαλοπρεπέστατα δι' ἐνὸς τάγματος «Γυπαραιῶν» δηλαδὴ ἐκ τοῦ κακούργου ἐκείνου στρατιωτικοῦ σώματος, τοῦ ὁποίου ἄνδρες εἶχον δολοφονήσῃ τὸν ἀείμνηστον Ἰωάν. Δραγούμην.

Τὸ φέρον τὸν Δημ. Γούναρην ἀτμόπλοιοι καθυστεροῦσαν λόγῳ θαλασσοταραχῆς ἔφθασεν εἰς Πάτρας τὴν πρωίαν τῆς 11ης Ὀκτωβρίου. Ὁ Πατράϊκός λαὸς ἀναμένων ἀφ' ἐσπέρας τὸ προσφιλὲς τέκνον τῶν Πατρῶν διενυκτέρευσε εἰς τὴν προκυμαίαν, καὶ ὅταν τὸ ἀτμόπλοιο εἰσῆρχετο εἰς τὸν λιμένα οὐρανομήκεις ζητωκραυγαὶ ἐχαιρέτησαν αὐτό, ἐνῶ ἑκατοντάδες λέμβων φέρουσαι πλήθη λαοῦ ἐπλεύρουν πρὸς αὐτό. Ὁ Γούναρης ἀπεβίβασθ' ἐν τῇ τῇν προῖν ὑπὸ ραгдаίαν βροχήν. Ἀπὸ τῆς ἀποβάθρας μέχρι τῆς οἰκίας του ἐφέρετο ἐπὶ τῶν χειρῶν μαινομένης ἐξ ἐνθουσιασμοῦ ἀνθρωποπλυνμύρας.

Αἱ ἐκτυλιχθεῖσαι σκηναὶ κατὰ τὴν ἀποβίβασιν τοῦ Γούναρη καὶ κατὰ τὴν διέλευσιν αὐτοῦ ἐκ τῆς λεωφόρου Ὁθωνος καὶ Ἀμαλίας δυσκόλως περιγράφονται.

Τῇ ἐπιμονῇ τοῦ πλήθους καὶ ὑπὸ τὰς διατόρους ζητωκραυγὰς αὐτοῦ, ὁ Γούναρης ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἐξώστην τῆς οἰκίας του καὶ ἐξεφώνησε τὸν κάτωθι ὑπέροχον προγραμματικὸν λόγον του, ὅστις ἀποτελεῖ αἰώνιον μνημεῖον ρητορικοῦ κάλλους καὶ θαυμαστῶν πολιτικῶν ἀρχῶν, ἐνηρμοισμένων πρὸς τὴν παγκόσμιον ἐξέλιξιν τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης.

Ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

«Προγεγραμμένος ἐπιστρέφω μετὰ τριετὴ ἐξορίαν ἐν μέσῳ ἡμῶν, τῶν δικωθέντων, ἀπελαθέντων, φυλακισθέντων, μαρτυρησάντων ἀδελφῶν μου. Ἡ ὥρα τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς τυραννίας ἐσήμανε. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἔτοιμος, ἵνα ὡς εἰς ἐξ ὑμῶν ἀγωνισθῶ μεθ' ὑμῶν τὸν καλὸν ἀγῶνα. Ἡ τυραννία μᾶς ἤνωσεν ἐν τῇ καταδιώξει. Ἡ δίψα τῆς ἐλευθερίας μᾶς ἐνώνει ἐν τῇ πάλῃ αὐτῆς. Καὶ θὰ παλαίσωμεν ἀδιασπάστως ἠνωμένοι, ἔχοντες μεθ' ἡμῶν εὐλογούσας καὶ ἐπισχούσας τὸν ἀγῶνά μας τὰς σκιὰς τῶν τετιμημένων θυμάτων, τῶν ἀνιέρως σφαγιασθέντων ὑπὸ τῆς τυραννίας. Καὶ οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι θὰ νικήσωμεν. Κατακτᾷ πάντοτε τὴν ἐλευθερίαν ὁ ἔχων ἀδάμαστον τὴν θέλησιν νὰ εἶνε ἐλεύθερος. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἔδειξεν ὅτι ἔχει τοιαύτην θέλησιν. Καὶ θὰ ἐλευθερωθῇ.

Οἱ Λαοὶ τῆς Δύσεως κατὰ τῆς τυραννίας.

Ἡ ξενικὴ βία μὲ ἀπεμάκρυνε πρὸς τριετίαν ἀπὸ τὴν πατρίδα μου. Ἡ ξενικὴ βία τὴν ὁποίαν ἀνοσίως ἀπεπειράθησαν νὰ χαρακτηρίσωσιν ὡς δικαίωμα τῶν ξένων οἱ πολιτικοὶ μου ἀντίπαλοι. Ὁ πόλεμος ὁ παγκόσμιος, ὁ ὁποῖος κατέστησε δυνατὴν τὴν ἄσκησιν τῆς βίας ταύτης, ἔληξε. Καὶ ἤδη, μὲ τὸν μείζονα πρὸς τὴν ἀλήθειαν σεβασμὸν, τὸν ὁποῖον ἐπιβάλλει ἡ κατάστασις τῆς εἰρήνης, ἀποκαθίσταται καὶ πάλιν ἡ ἀνεξαρτησία τῆς πατρίδος μας. Τὸ δικαίωμα τῶν ξένων, τὸ ὁποῖον τόσας προσπάθειας κατέβαλον νὰ θεμελιώσωσιν οἱ πολιτικοὶ μου ἀντίπαλοι, ἀναγνωρίζεται ἤδη ἀνύπαρκτον ἐπ' αὐτῶν ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους τὸ προσέφεραν. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, κάτοχος ἤδη τῆς ἀνεξαρτησίας του, παρασκευάζεται ν' ἀναλάβῃ τὴν ἄσκησιν τῶν ἀπεριορίστων κυριαρχικῶν του δικαιῶν. Μικρόν τι ἀκόμη ὑπολείπεται κώλυμα. Ἡ ἀπαισία ἐσωτερικῆς ὁργάνωσις, ἡ διαπλάσθεισα ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν ξένων λογῶν καὶ πυροβόλων. Ἡ ὁργάνωσις, ἡ ὁποία ἐστόχισε τόσον αἷμα καὶ τόσα δάκρυα εἰς τὴν Πατρίδα μας. Ἀλλὰ ταύτην ἀρκεῖ νὰ διαλύσῃ ἡ ὁργὴ καὶ τὸ μῦθος τὸ ὁποῖον ἀποπνέει κατ' αὐτῆς πᾶσα ψυχὴ ἑλληνικὴ. Καὶ ὅχι μόνον πᾶσα ἑλληνικὴ ψυχὴ. Ἀλλὰ καὶ πᾶσα ψυχὴ ἐλεύθερα, ὅπουδήποτε γῆς καὶ ἂν οἰκῇ, τὸν αὐτὸν θὰ αἰσθανθῇ κατὰ τῆς ὁργάνωσεως ταύτης ἀποτροπιασμόν. Ἀρκεῖ νὰ γίνωσι γνωστὰ εἰς τὸν κόσμον ὅσα ἡ ὁργάνωσις αὕτη ἐκακούργησε. Τὸ αἶσθημα παντὸς ἐλευθέρου ἀνθρώπου θὰ ἐκραγῇ εἰς ἀγρίαν ἀγανάκτησιν κατὰ τῶν ἀτιμασάντων διὰ τοιούτων βδελυγμῶν τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν. Ἄς γνωσθοῦν ἀνὰ τὸν κόσμον τὰ οἰκτρὰ ἄθλα τῆς τυραννίας, τὴν ὁποίαν ἤσκησεν ἐπὶ τὴν ἀτυχῆ ταύτην χώραν ἡ ἀγρία ὀρδὴ τῶν ἀπὸ πάσης γωνίας γῆς ἐπιδραμόντων, ἵνα μετὰσχῶσι τῆς σκυλλεύσεως ἣν ἐφαντάσθησαν δικαίωμα τῶν οἱ διὰ τῶν ξένων λογῶν κατακτηταί. Καὶ τότε μὴ ἔχετε τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν, ὅτι πρῶτοι οἱ Λαοὶ τῆς Δύσεως, οἱ ὁποῖοι ἐκήρυξαν, ὅτι τὸν ἀγῶνα, καθ' ὃν ἔχουσιν τὸ πολυτιμώτερον αὐτῶν αἷμα, θέτουν ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας, δηλώσαντες ὅτι θέλουσι νὰ ἐξασφαλίσωσι δικαιοτέραν διαρρύθμισιν τῶν διεθνῶν σχέσεων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐλευθέρου

αυτοδιορισμοῦ τῶν λαῶν, θ' ἀγανακτήσωσι δι' ὅσα ἐνταῦθα ἐκακουρήθησαν. Καὶ ἡ ἀγανάκησις αὐτῶν θὰ εἴνε κατὰ τοσοῦτον μεγαλειτέρα, καθ' ὅσον θὰ μάθωσιν, ὅτι ἀσυνείδητος πονηρία ἐξεμεταλλεύθη τὴν εὐνόητον κατὰ τὰς δεινὰς περιστάσεις, ὅφ' ἂς διετέλουν, εὐαισθησίαν καὶ εὐπιστίαν αὐτῶν. Ὅταν θὰ μάθωσιν ὅτι ἡ πονηρία αὕτη παρεπλάνησεν αὐτοὺς, ὅπως παράσχωσι τὴν κρατερὰν συνδρομὴν αὐτῶν εἰς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὑπελάμβανον, χάρις εἰς τὴν ἀχαλίνωτον συκοφαντίαν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ὡς ἀποκατάστασιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ τόπου, πιεζομένης ὑπὸ ἐχθρικῶς πρὸς αὐτοὺς διακειμένων αὐταρχικῶν ἀρχόντων. Ὅταν θὰ μάθωσιν ὅτι τὸ πράγματι ἐπιδιωχθὲν καὶ ἐπιτευχθὲν διὰ τῆς κρατερᾶς αὐτῶν συνδρομῆς τέλος ἦτο ἡ ἐγκατάστασις τῆς τυραννίας ἐλαχίστων ἐκμεταλλευτῶν ἐναντίον τῆς θελήσεως ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, διεπομένου ἀπὸ τοὺς δημοκρατικωτέρους τῶν ἀρχόντων, εὐλαβουμένους τὴν κυρίαρχον τοῦ Λαοῦ θέλησιν καὶ ἐμπνεομένους ἀπὸ τὰ φιλικώτερα αἰσθήματα πρὸς τοὺς Λαοὺς αὐτοὺς τῆς Δύσεως, ἐνηρμοσιμένα ὅμως τὰ αἰσθήματα ταῦτα πρὸς τὰ ὕψιστα συμφέροντα τῆς ἰδίας ἐαυτῶν Πατρίδος. Ὅταν μάθωσιν οἱ Λαοὶ οὗτοι ὅποια καὶ ὅποια ἡ τυραννία αὕτη, καταχρωμένη τῆς ἐπικουρίας τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ἀπάτης ἐπέτυχε καὶ διὰ τῆς συκοφαντίας διετήρησεν, ἐκακούρησε κατὰ τῆς ἀτυχοῦς χώρας, μὴ ἔχετε καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ὅχι μόνον θὰ ἐξανασιῶσι δι' ὅσα πρὸς κατασχύνην τοῦ πολιτισμοῦ ἐδῶ διεπράχθησαν, ἀλλὰ καὶ θὰ ζητήσωσι λόγον διὰ τὴν κατάχρησιν τῆς ὑπ' αὐτῶν παρασχεθείσης συνδρομῆς εἰς ἣν προέβησαν οἱ τόσον αἰσχροῦς ἐξαπατήσαντες αὐτοὺς.

Τραγικὴ ἡ θέσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Εἴνε ὧντως τραγικὴ ἡ θέσις ἡμῶν. Τραγικὴ ἡ θέσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἱστορικὴν στιγμήν, κατὰ τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἡ ἐλευθέρα Πατρίς ἐκτείνει τοὺς βραχίονας καὶ περιπτύσσεται εἰς τοὺς κόλπους τῆς τὰ ἄρτι εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἀναζησαντα τέκνα τῆς, κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ὁ Ἑλληνισμὸς ὁλόκληρος αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ πανηγυρίσῃ τὴν προσέγγισιν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἀπ' αἰῶνων κινούντων αὐτὸν ἐθνικῶν ἰδεωδῶν, κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἱστορικὴν στιγμήν ζοφώδῃ ρίπτει σκιὰν ἐπὶ τῆς χαρᾶς, ἡ ὁποία δονεῖ πᾶσαν ἑλληνικὴν καρδίαν ἐκ τῶν εὐτυχῶν τούτων γεγονότων, ἡ ἀπαισία ἐσωτερικῆς κατάστασις, τὴν ὁποίαν ἐδημοῦρησαν ἐν τῇ Χώρα. Καὶ ἀντὶ, ἀπηλλαγμένοι πάσης ἄλλης μερίμνης, νὰ παραδοθῶμεν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν ἀγαλλίασιν ἐπὶ τῇ ἐλευθερώσει τῶν ἀδελφῶν μας ἀπὸ τοῦ ξένου βαρβάρου ζυγοῦ, εἴμεθα ἡναγκασμένοι ν' ἀπασχολούμεθα μὲ τὴν διεξαγωγὴν τῆς πάλης πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ ἀκατονομάστου ἐσωτερικοῦ ζυγοῦ, ὃν ἐπὶ τὴν Χώραν σύμπασαν ἐπέβαλεν ἀπαισία ἐσωτερικὴ ὀργάνωσις.

Καί, πιστεύσατέ με, ὅτι αἰσθάνομαι βαθέως τὴν τραγικότητα ταύτην, τὴν τραγικότητα ἡ ὁποία μὲ ἀναγκάζει τὴν στιγμήν αὐτὴν νὰ διερωτηθῶ τὸ κοινῇ πιέζον τὰς ἡμετέρας ψυχὰς σημεῖον, ἥτοι τὴν ὑπὸ τῆς τυραννίας ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς Χώρας ἐξασκούμενην κακοποιάν, ὅφ' ἦν πάντες στενάζομεν καὶ ἥς ἡ ἀπόσεισις θὰ καταστήσῃ δυνατὴν καὶ τὴν ἀπόλαυσιν ἀμυγῶς τῆς χαρᾶς διὰ τὰ εὐτυχῆ ἐθνικὰ γεγονότα. Καὶ δύνασθε νὰ εἰσθε βέβαιοι, ὅτι τὴν ἀπόσεισιν τῆς τυραννίας θὰ ἐπιτύχωμεν ἀσφαλῶς. Οὐδεμία ἐπιτρέπεται περὶ τούτου ἀμφιβολία. Εἴνε μοιραῖον πᾶσα τυραννία ν' ἀναλίσκῃ ἐαυτήν. Ἐπιβαλλομένη διὰ τοῦ ἐγκλήματος καὶ συντηρουμένη διὰ τὴν προαίτιον ἐντάσεως τῆς ἐγκληματικῆς αὐτῆς δράσεως, καθ' ἣς προκαλεῖ διαρκῶς αὐξοῦσαν τὴν ἀντίδρασιν, μοιραίως φθάνει εἰς τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἡ αὐθαίρετος δύναμις, ἡ συντηροῦσα αὐτήν, καθίσταται ἐνεπαρκὴς διὰ τὸν σκοπὸν. Καὶ διὰ τὴν ἐφ' ἡμῶν τυραννίαν ἡ στιγμή αὕτη ἐφθασεν. Ἡ δύναμις

αὐτῆς δι' ἣς παύσα ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς Χώρας, κατέπνυεν αὐτὴν ἐξηντλήθη. Ὁ τελευταῖος σπασμὸς αὐτῆς εἴνε ἡ θρασεῖα κατὰ τὰς ἐκλογὰς ἐπέμβασιν, καθ' ἣς οὐδὲν παραλείπει, ἵνα νοθεύσῃ τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον ἡ κατὰ δὴλος κολοσσιαία πλειοψηφία τῶν βδελυσομένων τὴν τυραννίαν ἐλευθέρων πολιτῶν προαναγγέλλει. Ἀλλὰ κατὰ τοῦ σπασμοῦ αὐτοῦ θ' ἀντεπεξέλθῃ νικηφόρος ὁ κοινὸς πόθος τῆς ἐλευθερίας καὶ πᾶσαν ἐπέμβασιν θὰ καταπνίξῃ ἡ ἡφαιστευώδης ἐκρηγνίς τῆς ὑπερεκχειλιζούσης λαϊκῆς ὀργῆς. Ὁ ἀγὼν ἡμῶν ἔσεται βεβαίως χαλεπός. Ἀλλὰ ἡ νίκη, οὔτως ἢ ἄλλως, κατὰ πάντα τρόπον βεβαία. Καὶ διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἔσπευσα νὰ ἔλθω ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν. Ἡ διαφόρησα διὰ τὸ μῖσος τῶν πολιτικῶν μου ἀντιπάλων, καίτοι γνωρίζω τὴν λύσσαν μετὰ τῆς ὁποίας μὲ καταδιώκουν Πεποιθώς ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ἐπὶ τὴν συνείδησιν τοῦ δικαίου τὴν πληροῦσαν αὐτόν, ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ τὴν ἱκανὴν νὰ ὑπεραμυνθῇ τοῦ δικαίου κατὰ πάσης ἀδικίας, περιφρονῶ τὴν καταδίωξιν τῶν ἀντιπάλων μου, τὴν παρὰ πᾶν δίκαιον καὶ πάντα νόμον, τὴν ὑπὸ μόνον τοῦ πάθους καὶ τοῦ μίσους αὐτῶν ἐμπνεομένην. Καὶ εἶμαι ἐδῶ, ὅπου τὸ καθήκον τοῦ κοινῶ ἀγῶνος μὲ καλεῖ.

Προβλήματα τῆς καταστάσεως.— Πρώτιστον μετὰ τὴν νίκην ἡ ἀπολύμανσις τῆς Χώρας ἀπὸ τῆς πανώλους τῆς τυραννίας.— Ἀποκατάστασις τῶν τρωθέντων δικαίων καὶ ἐξασφάλισις τῶν ἐλευθεριῶν.— Ὅχι ἐκδίκησις.

Ἀλλὰ τὸ ἔργον ἡμῶν, δὲν θὰ περατωθῇ μὲ τὴν κατεδάφισιν τῆς τυραννίας. Θὰ ἐποχρεωθῶμεν ν' ἀντιμετωπίσωμεν σοβαρώτατα διὰ τὸ μέλλον τῆς Πατρίδος προβλήματα. Προβλήματα ἐσωτερικά. Προβλήματα ἐξωτερικά.

Μεταξὺ τῶν προβλημάτων τούτων, τὴν πρώτην θέσιν κατέχει, διὰ τε τὴν σοβαρότητα αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ λύσις αὐτοῦ εἴνε ἡ ἀναγκαία προϋπόθεσις τῆς ὀρθῆς λύσεως ὅλων τῶν ἄλλων, ἡ ἀπολύμανσις τῆς Χώρας ἀπὸ τὴν ἐπὶ τριετίαν μαστίσασαν αὐτὴν πανώλην τῆς τυραννίας, ἡ ὁποία ὅχι μόνον ἐπληξε τὰ σώματα, ἀλλὰ ἐμίανε καὶ τὰς ψυχὰς πάντων τῶν χρηστῶν πολιτῶν, τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων, τὰς ἀγνὰς καὶ ἀκάκους, τὰς ὁποίας ἐπλήρωσεν ὀργῆς καὶ μίσους, μὲ αἰσθήματα τοσοῦτον ἀπαίσια διαταράξαντα τὴν ἐπὶ τὰ ζωτικά τῆς Πατρίδος συμφέροντα τὸ ὁποῖον ἐν ἀξιοθιανμάστῳ ἀμίλλῃ, μὲ περιεπτυνμέναις τὰς καρδίας, ἐν τῷ κοινῷ πόθῳ τῆς ὅσον ἐνεστὶ πληρεστέρας αὐτῶν ἐξυτηρητέσεως, πάντες οἱ Ἕλληνες ἡσθάνοντο ὡς τὴν μόνην κοινὴν πάντας κινῶσαν δύναμιν.

Θὰ εἴνε ὀδυνηρὸν τὸ ἔργον τοῦτο τῆς ἀπολύμανσεως. Ὀδυνηρὸν δι' ἐκεῖνους οἱ ὅσων ἀθεμίτως ἰδιοποιήθησαν καὶ διὰ τὸν τροματισμὸν τῆς ἀχαλινώτου αὐτῶν, ἐπὶ τοῦ Λαοῦ δεσποτείας, δὲν διαφέρει περισσώτερον τῆς ὀδύνης τοῦ ληστοῦ, ὅστις, ἀναγκαζόμενος ν' ἀφήσῃ τὸν αἰχμάλωτον καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ περισσώζόμενα λῦτρα τὰ ὁποῖα ἤλπιζε νὰ κρατήσῃ, αἰσθάνεται τὸν πόνον τῆς ἀποτυχίας τῆς ἐπιχειρήσεώς του. Ἀλλὰ θὰ εἴνε ὀδυνηρὸν καὶ διὰ τοὺς ἄλλους, διὰ τὸν Λαόν, ὁ ὁποῖος θὰ αἰσθανθῇ ὁλόκληρον τὴν ψυχικὴν πίεσιν, τὴν ὁποίαν ἐπάγεται ἐπὶ πάσης γενναίας φύσεως ἡ ἀνάγκη ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἀνθρωπίνην κακίαν ἐν τοιαύτῃ μάλιστα ἐντάσει ἐντετοπισμένην παρ' ἀνθρώποις, τοὺς ὁποίους, παρ' ὅλα ὅσα κατ' αὐτοῦ ἐκακούρησαν, αἰσθάνεται ὡς τέκνα τῆς αὐτῆς μητρὸς, ὡς ἀδελφούς. Δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν, ὅτι ἡ ἀγνή ψυχὴ τοῦ Ἕλληρος, τὴν ὁποίαν καὶ ἂν συνετάραξαν βεβαίως ὅμως δὲν ἐδηλητηρίασαν ἀθεραπεύτως τὰ ὅσα ὑπέστη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς δεινά, θὰ χαράξῃ εὐκόλως τὴν γραμμὴν, τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦσα, καὶ τὰ τρωθέντα ὑπὸ τῆς τυραννίας δίκαια θὰ ἀποκαταστήσῃ καὶ τὴν ἐλευθερίαν του διὰ τὸ

μέλλον θὰ ἐξασφαλίσῃ κατὰ πάσης τῶν κακῶν ἀδελφῶν ἐπιβουλῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ γενναῖα αἰσθήματα τὰ ἀποτελοῦντα τὴν βάσιν τῆς ἐλληνικῆς ψυχῆς οὐδαμῶς θὰ πλήξῃ.

Ἐχομεν πάντες καθήκον ὕψιστον νὰ περιφρουρήσωμεν ὡς Παλλάδιον τὰ ἅγια ταῦτα αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα μᾶς ἐκληροδότησεν ἡ δημιουργήσασα καὶ τόσον στερεῶς θεμελιώσασα τὴν ἐλληνικὴν ψυχὴν εὐγενῆς δρᾶσις τῶν προηγηθεισῶν ἡμῶν γενεῶν, ὥστε οὐδένα ἔχω φόβον, ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ συμβῶσι παρεκτροπαὶ ἱκαναὶ νὰ ἐκθέσωσι ταῦτα εἰς κίνδυνον. Ἄν τοιοῦτόν τι συνέβαινεν, ἂν, παρασυρόμενοι ὑπὸ ἀλογίστου ὁρμῆς, ἀφίναμεν νὰ καταπνίξωσιν ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν τὰ αἰσθήματα ταῦτα, τὰ γενναῖα, αἱ ὑπαγορεύσεις παθῶν, τὰ ὁποῖα ἡ ἀπαισία δρᾶσις τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἐγέννησε καὶ ἀνέπτυξε, θὰ ἦτο αὕτη ἡ μεγίστη ἀπώλεια, τὴν ὁποῖαν ἐκ τῆς κακουργίας αὐτῶν ἠθέλωμεν ὑποστῆ. Τὴν ἀπώλειαν ταύτην δυνάμεθα καὶ θοεῖν καὶ ἀποτρέψωμεν. Καὶ θὰ τὴν ἀποτρέψωμεν, ἐὰν ἐν τῇ ἀπολυμαντικῇ ἡμῶν ἐνεργείᾳ ἔχωμεν τὰ ὅμματα ἐστραμμένα ὄχι πρὸς τὸ παρελθὸν ἀλλὰ πρὸς τὸ μέλλον. Ὡς ἔχωμεν ὡς σύνθημα: Ἀποκατάστασις τῶν προσβληθέντων δικαίων καὶ ἐξασφάλισις τοῦ μέλλοντος κατὰ πάσης ἐπιβουλῆς, καὶ ὄχι ἐκδίκησις διὰ τὰ κατὰ τὸ παρελθὸν κακουργηθέντα.

Διδάγματα ἐκ τῶν ὧν ὑπέστημεν. — Σωτήρια διὰ τὸ μέλλον.

Τοιαύτην ὅμως συμβουλεύων σιάσιν ἀπέναντι τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, δὲν ἐννοῶ νὰ συστήσω τὴν λήθην τοῦ παρελθόντος, οὐδὲ τῶν δεινῶν, ὅσα κατ' αὐτὸ ὑπέστημεν. Ἀπεναντίας, ἐξ αὐτῶν ἀπεκδέχομαι σωτήρια διδάγματα, τὰ ὁποῖα ἐλπίζω ὅτι θὰ μείνωσι βαθύτατα ἐγκεχαρσμένα εἰς τὴν ψυχὴν πασῶν τῶν ἐπελευσομένων γενεῶν. Τὸ δίδαγμα, ὅτι τὸ πολυτιμότερον ἀγαθόν, ὃχι μόνον τοῦ πολίτου, ἀλλὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε ἡ ἐλευθερία. Τὸ δίδαγμα, ὅτι ὁρος ὑπάρξεως, ἀξίας νὰ λέγηται ἀνθρωπίνη ὑπαρξίς, εἶνε ἡ διατήρησις τοῦ ἀγαθοῦ τούτου. Τὸ δίδαγμα, ὅτι τὸ ἀγαθὸν τοῦτο τὸ ἀφαντάστως πολύτιμον δὲν εἶνε ὑπὲρ πάσαν ἐπιβουλὴν ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης κακίας. Τὸ δίδαγμα, ὅτι τοῦ ἀγαθοῦ τούτου εἶνε ἐπιβεβλημένον νὰ ἐχώμεθα μετὰ τῆς μᾶλλον εὐθίκτου ζηλοτυπίας καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ στέργωμεν ἔστω καὶ μερικὴν, ἔστω καὶ πρόσκαιρον ἀπαλλοτριώσιν αὐτοῦ. Τὸ δίδαγμα τέλος, ὅτι ἡ ἐλευθερία δὲν ὑφίσταται παρὰ ἐφ' ὅσον ἡμεῖς αὐτοί, πάντες ὁμοῦ καὶ ἰδίᾳ ἕκαστος, παρακολουθοῦμεν μετ' ὅσον ζήλου τὰς ἰδίας ἡμῶν ὑποθέσεις καὶ τὰ τῆς Πατρίδος πράγματα, καὶ οὐδέποτε ἀπεκδυόμεθα οὔτε τοῦ καθορισμοῦ τῆς κατευθύνσεως αὐτῶν, οὔτε τοῦ αὐστηροῦ ἐλέγχου τῶν ἐντολοδόχων, εἰς οὓς ἀναθέτομεν τὴν διαχείρισιν αὐτῶν, πεποιθότες μὲν, ἐν τῇ χρησιμότητι τῶν προαιρέσεων ἡμῶν, ἐπὶ τὴν τοῦ Θεοῦ βοήθειαν, ἀποκρούοντες ὅμως μακρὰν ἡμῶν τὴν ἀφελῇ ἰδέαν, ὅτι ἡ βοήθεια αὕτη κατέρχεται μέχρι τοῦ νὰ πέμψῃ πρὸς ἡμᾶς τοὺς Μεσσίας της, ἵνα μᾶς ἀπαλλάξῃ τῆς περὶ τῶν ἰδίων πραγμάτων φροντίδος ἡμῶν. Τὰ διδάγματα ταῦτα ἐκ τῶν ὧν ὑπέστημεν ἔσονται δι' ἡμῶς σωτήρια. Καὶ ἐὰν ταῦτα ἐγχαρσθῶσι βαθέως ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, σχεδὸν θὰ ἔλεγον, ὅτι, εὐεργετικὴ ἡ Πρόνοια ἵνα χαλκιδώσῃ τὴν ψυχὴν ἡμῶν δι' αὐτῶν. Ἐπεμψεν ἐφ' ἡμᾶς τὰ ὅσα ὑπέστημεν δεινὰ. Ὅπως τὰ ἄτομα οὕτω καὶ οἱ λαοὶ δὲν ἀποκτιῶσι τὴν ὠριμότητα παρὰ μόνον διὰ τῶν ὀδυνηρῶν δοκιμασιῶν τῆς πραγματικότητος. Ἡ γνῶσις, ὅσον καὶ ἂν εἶνε ἐδραία, ὅταν ἐκ τῆς ἀπλῆς παρατηρήσεως ἢ ἐξ ἀλλοτριᾶς πείρας ἔχει συνταχθῇ, πολὺν ἀπέχει τοῦ νὰ εἶνε ὁ γνώμων τῶν βουλευμάτων καὶ πράξεων τοῦ ἀνθρώπου, ἰδίως κατὰ τὰς κρίσιμους περιστάσεις. Τὸ ψυχικὸν κέντρον, ἐξ οὗ ἀπορρέουσιν αἱ αὐθεντικαὶ ἐκτείναι ἐπιταγαὶ τῆς ἐνεργείας, κατὰ τὸ περιεχόμενον τῶν ὁποίων ρυθμίζεται ἡ δημιουργικὴ δρᾶσις, σφραγίζεται μόνον ἀπὸ τὰς δοκιμασίας τὰς ὁποίας ἡ πραγματικὴ ζωὴ ἐπιβάλλει ἐν τῷ ἄγῳ πρὸς ὑπερνίκησιν τῶν ἀντιξίων περιστάσεων. Ἐκάστη δοκιμασία,

τὴν ὁποῖαν εἴτε τὸ ἄτομον εἴτε ὁ λαὸς ὑφίσταται, ἐγχαράσσει ἀνεξίτηλα τὰ ἴχνη αὐτῆς ἐπὶ τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία ἐν πάσῃ ἐπομένῃ ἐνεργείᾳ αὐτῆς κατὰ φυσικὸν νόμον φέρει καὶ τῆς ἐγχαράξεως ταύτης τὰ χαρακτηριστικά, συντρέχοντα ἐπὶ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀποφαιζομένης ὑπὸ τοῦ ἀτόμου ἢ τοῦ λαοῦ πράξεως.

Εἶνε εὐεργετικὸς ὁ φυσικὸς οὗτος νόμος, καθ' ὃν τόσον τὰ ἄτομα ὅσον καὶ οἱ λαοί, ὅταν, χάρις εἰς τὴν ἐπαρκῆ αὐτῶν ζωτικότητα, δὲν ὑποκύψωσιν ἐν ταῖς σκληραῖς δοκιμασίαις τῆς πραγματικότητος, ἐξέρχονται αὐτῶν μὲ ἠδξημένην τὴν δύναμιν τῆς ἐνεργείας καὶ μὲ τελειότερον διαπεπλασμένον τὸ ψυχικὸν κέντρον, ἵνα λυσιτελέστερον κατευθύνῃ τὴν δύναμιν ταύτην ἐν τῷ ἄγῳ τῆς ζωῆς. Εἶνε ὁ αἰώνιος, ὁ μέγας, ὁ ἅγιος νόμος τῆς προόδου οὗτος. Καὶ ἡμεῖς κατὰ τὴν διαρρέυσαν τριετίαν ἐπέστημεν ἀνηλεῆ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐξήλθομεν ζωντανοὶ τῆς δοκιμασίας. Ὡς χαρῶμεν διὰ τὴν ζωτικότητα ἡμῶν. Καὶ ἐξήλθομεν μὲ ἠδξημένην τὴν δύναμιν τῆς ἐνεργείας. Ὡς χρησιμοποιήσωμεν μετὰ θάρρους τὴν μείζονα ταύτην δύναμιν. Καὶ ἐξήλθομεν μὲ σφραγισμένην τὴν ψυχὴν ὑπὸ τὰ πλήγματα τῆς πραγματικότητος, τὴν ὁποῖαν πληρέστερον καὶ βαθύτερον αἰσθανόμεθα τώρα. Ὡς καθοδηγηθῶμεν ὑπὸ τῆς ὠριμοτέρας ταύτης ψυχῆς εἰς λυσιτελέστεραν χρησιμοποίησιν τῶν δυνάμεων μας.

Ἰκανότης τῆς Χώρας ἐπὶ τὸ ἔργον τοῦ μέλλοντος. — Ἐπάρεκτα εἰς πρόσωπα. —

Ἡ δύναμις κεῖται εἰς τοὺς λαοὺς καὶ ὄχι εἰς τοὺς ἡγήτορας, οἵτινες εἶνε ἀπλᾶ ὄργανα.

Καὶ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο οὐδεὶς φόβος ὅτι θὰ ἐπιλείψωσι τὰ ὄργανα κατὰ πάσας τὰς βαθμίδας τῆς κρατικῆς μηχανῆς. Ἀπὸ τῶν ἡγήτορων τῶν κατεχόντων τὴν ἀνωτάτην, μέχρι τῶν ταπεινότερων, ἀλλ' ἐξ ἴσου ἀπαραιτήτων, κατόχων τῶν τελευταίων βαθμίδων. Εἰνεπλάνη, καὶ πλάνη ἐνοχος, ὅταν δὲ ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους διαδίδεται ἀπάτη ἐγκληματική, ὅτι ἡ δύναμις τῶν λαῶν ἔγκειται εἰς ὑπέροχά τινα ἄτομα, τὰ ἄτομα τὰ εὐτυχοῦντα νὰ ἡγηθῶσι τῶν κρίσεων περιόδων, τῶν ὁρατῶν ἐκδηλώσεων τῆς προόδου τῶν λαῶν. Ἀντίστοιχος εἶνε ἡ ἀλήθεια. Ἡ δύναμις τῶν εὐτυχῶν ἀτόμων ἔγκειται εἰς τοὺς λαοὺς, ὡς οἱ λαοὶ, πολυσύνθετοι ὁργανισμοί, ἐγκλείοντες ἐν αὐτοῖς ὅλας ἐκείνας τὰς κολοσσιαίας, ἀλλὰ καὶ μυσηριώδεις δυνάμεις, τὰς ἀναλόγους μὲ τὴν ὑπεριέραν ἀποστολὴν τὴν ὁποῖαν ἡ Πρόνοια ἐν τοῖς ἀνεξερευνήτοις αὐτῆς βουλήμασιν ἔταξεν εἰς αὐτοὺς, ἀκολουθοῦσι τὸν φυσικὸν νόμον τῆς ἀναπτύξεως, μετ' ἀσφαλείας χωροῦντες ἀεὶ πρὸς τὰ πρόσω καὶ ἐξ ἐκείνης περιπετειᾶς ἠδξημένας ἀνύμενοι δυνάμεις διὰ τὴν περαιτέρω πρόδον. Μία τὴν δυνάμεων τούτων εἶνε καὶ ἡ ἰκανότης πρὸς προσήκουσαν χρησιμοποίησιν τῶν διὰ τὸ ἐκάστοτε ἐπικείμενον ἔργον καταλλήλων προσώπων, ἀεὶποτε εὐρισκομένων ἐν τοῖς κόλποις τῶν λαῶν καὶ οὐδέποτε κατ' ἀριθμὸν περιορισμένων, μέχρι νὰ καθίσταται οἰονδήποτε ἄτομον ἀναντικατάστατον. Ρίπατε ἐν βλέμμα εἰς τὴν ἱστορίαν. Καὶ εἰπάτε μοι ποία ἱστορικὴ ἐξέλιξις ἀνεκὸπῃ ἐκ τῆς ἐξαφανίσεως οἰονδήποτε προσώπου. Καὶ δεῖξάτε μοι ποία ἰκανὴ προσωπικότητα, ἡ ὁποία ἐξ ἰδίας δυνάμεως ἐδημιούργησε οἰονδήποτε ἱστορικὴν ἐξέλιξιν. Ἐπιτόλαιο παρατηρηταί, ἀνίκανοι νὰ εἰσδύσων εἰς τὰ ἐνδότερα αἶμα τῆς ἱστορικῆς τῶν λαῶν ἐξελίξεως, ἱκανοὶ δὲ μόνον νὰ καταβιβάζωσι τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος εἰς παιδαριώδη βιογραφικὴν ἀνεκδοτολογίαν, σταματῶσι πρὸ τῆς ἐνεργείας τῶν τυχαίως προϋσταμένων δεδομένης ἱστορικῆς ἐξελίξεως ἀτόμων. Ὅπως ἀμαθὴς καὶ ἀφελὴς παρατηρητὴς θὰ ἐσταμάτα πρὸ ἡλεκτρικῆς λυχνίας, εἰς αὐτὴν καὶ μόνον ἀποδίδων τὴν φωτιστικὴν δύναμιν, ἐν τῇ ἀμαθείᾳ του περὶ διάρξεως τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος καὶ τῷ

δρων τῆς παραγωγῆς αὐτοῦ, ὧν ἐκλειψάντων, μένει ἐστερημένη πάσης φωτιστικῆς δυνάμεως ἢ τοῖδραχυμος λυχνία.

Μὴ ἀποπειρώμεθα νὰ μειώσωμεν τὴν ἐφ' ἑαυτοῦς, ὡς τοὺς μόνους φορεῖς τῶν πρὸς τὰ πρόσω κινουσῶν δυνάμεων, πεποίθησιν τῶν λαῶν, παριστῶντες αὐτοὺς ὡς ἀπλᾶ ὄργανα εἰς χεῖρας τῶν ἡγητόρων αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι, ἀντιστρόφως, αὐτοὶ εἶνε ἀπλᾶ ὄργανα τῶν λαῶν. Ἄς ἀποτρέψωμεν μετ' ἀηδίας τὸ πρόσωπον ἀπὸ τοὺς ἀθλίους κήρυκας τοιούτων λήρων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐλεεινὸς συνδυασμὸς ἀμαθείας καὶ συμφεροντολόγου ἀσυνειδησίας ἐπιτρέπει νὰ ἐξεργάζονται, ἀπὸ τῶν στεγῶν τῶν εἰς ἀντάλλαγμα τοιούτων κρωγμῶν κτηθέντων μεγάρων των, τὰ οἰκτρὰ κηρύγματα τῆς ποταπότητός των, τῆς καταβιβαζούσης τὸν λαόν, ὅστις ἐπὶ αἰῶνας ἐπάλαισε καὶ ἡγωνίσθη ὑπὲρ τῆς ιδέας τῆς ἐνότητος καὶ ἐλευθερίας του, εἰς ἀπλοῦν στυλοβάτην εἰδώλου, οὗ τὸ ἀνάστημα ὑψοῦσι κατ' εὐθὴν λόγον πρὸς τὴν γενναϊότητα τῶν πρὸς αὐτοὺς εὐνοϊῶν του.

Τὸ πρόβλημα τῆς ἀνασυνθέσεως τοῦ Κράτους.—Ἐπὶ ἐντελῶς λαϊκῆς βάσεως ὁργάνωσις αὐτοῦ.—Ἄμεσος λαϊκὴ σύμπραξις διὰ δημοψηφισμάτων.

Καὶ μὲ ἀκέραιον τὸ θάρρος, τὸ ἐμπνεόμενον ἐκ τῆς ἀκραδάντου ἐμπιστοσύνης ἐπὶ τὰς δυνάμεις τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἥς ἐπιληφθῶμεν τῆς ἐπιλύσεως τῶν βαρυντάτων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἡ κατάστασις παρουσιάζει. Μετὰ τὴν ἀπολύμανσιν τῆς χώρας ἀπὸ τὴν πανόλην τῆς ἐπὶ τριετίαν μαστισσάσης αὐτὴν τυραννίας, ἥς ἀποκαταστήσωμεν τὸ Κράτος, τὸ ὁποῖον αὕτη ἀποσυνέθεσεν. Ἀποκαθιστῶντες δὲ αὐτὸ ἥς ἔχομεν αἰετὸς πρὸς ὀφθαλμῶν τοὺς σκοποὺς τοὺς μεγαλειτέρους, ἐφ' οὓς τὸ Κράτος τὸ σύγχρονον καλεῖται νὰ ἐπαρκέσῃ ὡς ὑψηλῆς πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν, ἄγνός ἀπὸ πάσης ιδέας ἐκμεταλλεύσεως τῆς κοινωνίας πρὸς ἰδιοτελεῖς σκοποὺς. Καὶ πρὸς τοῦτο ἥς συγκροτήσωμεν τοὺς παράγοντας πασῶν τῶν τοῦ Κράτους ἐξουσιῶν διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ λαοῦ, καλουμένου ὄχι ἀπλῶς εἰς ἐκλογὴν ἐντολοδόχων πρὸς ἀσκήσιν τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ καὶ ἀπ' εὐθείας ἀποφαινομένου διὰ δημοψηφισμάτων περὶ τῶν οὐσιωδεστέρων μέτρων, τῶν ἀφορούντων τόσον τὸ σύνολον, ὅσον καὶ τὰς κατὰ τόπους περιφερείας. Ἐλαβον πολλάκις ἀφορμὴν νὰ ἐκθέσω τὰς γνώμας μου περὶ ἀμεσωτέρας λαϊκῆς ὁργανώσεως τῆς κατὰ τόπους περιφερειακῆς διοικήσεως, ἀπὸ τοῦ Νομοῦ μέχρι τῆς Κοινότητος. Ἦδη προσθέτω ὅτι νομίζω, ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς ἀμεσωτέρας λαϊκῆς συμπράξεως πρέπει νὰ ἐπικρατήσῃ καὶ ἐν τοῖς σοβαρωτέροις ἐκ τῶν ζητημάτων, τῶν ἀφορούντων τὸ σύνολον, ὧν ἡ διαχείρισις ἔχει ἀνατεθῇ εἰς τὴν λαϊκὴν ἀντιπροσωπείαν, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Βασιλέως. Πιστεύω, ὅτι ἐκ τῶν δοκιμασιῶν τῆς παρελθούσης τριετίας ὁ ἐλληνικὸς λαὸς ἠνδρώθη ἐπαρκῶς, ὥστε νὰ εἶνε ἐπιβεβλημένον νὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν αὐσώτεραν αὐτοῦ σύμπραξιν ἐν τῇ διαχείρισί τῶν σοβαρωτέρων ὑποθέσεων τοῦ Κράτους. Ἐκ τῆς συμπράξεως ταύτης τὸ Κράτος θὰ πορισθῇ ὄχι μόνον μείζονα ἀρμοδιότητα, ἀλλὰ καὶ μείζον κῦρος, ἵνα τὰ μεγάλα προβλήματα ἀντιμετωπίσῃ καὶ προσηκόντως ἐπιλύσῃ.

Ἀλλὰ καὶ δι' ἕτερον λόγον νομίζω ἐνδεδειγμένην τὴν ἀμεσωτέραν συσχέτισιν τοῦ λαοῦ πρὸς τὰς κρατικὰς ἐξουσίας καὶ τὴν ἀσκήσιν αὐτῶν. Εἶνε φυσικὸν ὅτι ἡ κατὰ τὴν τριετίαν τῆς τυραννίας ἀχαλίνωτος ἐκμετάλλευσις τῶν κρατικῶν ἐξουσιῶν πρὸς ἐπιβολὴν πάσης ἀτασθαλίας ἐγέννησε δυσπιστίαν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸ Κράτος. Τὴν δυσπιστίαν ταύτην, ἀποτελοῦσαν σπουδαίαν ἀδυναμίαν τοῦ Κράτους, σοβαρῶς μειοῦσαν τὴν ἐπάρκειαν αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς σκοποὺς, οὓς καλεῖται νὰ ἐξυπηρετήσῃ, ἔχομεν καθήκον νὰ ἄρῃωμεν. Πιστεύω δὲ ὅτι ὁ ἀσφαλέστερος τρόπος ἄρσεως τῆς δυσπιστίας ταύτης καὶ ἀποκαταστάσεως τῆς ἀπαραιτήτου ἐμπιστοσύνης ἐπὶ τὴν ἀγαθοποιὸν ἀποστολὴν τοῦ Κράτους καὶ τῶν κρατικῶν

ΝΕΟΝ ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΔΡΑΧΜΩΝ 200,000,000—7^ο 1926

(Ἀπηλλαγμένον παντὸς φόρου)

Τιμὴ ἐκάστης ὁμολογίας Δραχ. 250

Τόκος ἐτήσιος Δραχ. 17,50 c/o

Αἱ κληρούμεναι ἐτήσιως ὁμολογίαι μετὰ λαχνοῦ ἀποφέρουσιν ἐτήσια κέρδη δραχ. 1.000,000.

Αἱ ἐγγράφαί ἀρχονται τὴν 25 Σεπτεμβρίου καὶ λήγουσι τὴν 15 Ὀκτωβρίου 1926.

Ἐπωφεληθῆτε τῶν εὐεργετημάτων τοῦ Δανείου τούτου καὶ σπεύσατε νὰ ἐγγραφήτε. Εἶνε ἡ καλλιτέρα τοποθέτησις τῶν χρημάτων σας.

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘ. ΔΙΟΝ. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

Καταθέσεις—Ἀγορὰ καὶ πώλησις Συναλλάγματος

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΠΛΕΟΝ ΕΥΝΟΙΚΟΥΣ ΟΡΟΥΣ

ΜΕΓΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΧΕΙΟΝ

ΜΟΝΟΝ 50.000 ΑΡΙΘΜΟΙ

ἐκ τῶν ὁποίων 30,000 κερδίζουν δρχ. 33,000,000

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΤΟΥ

- Διὰ τοὺς ἐργάτας θὰ εἶναι τὸ σπιτάκι στὴν ἐξοχὴ.
- Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους θὰ εἶνε ἡ ἀποκατάστασις εἰς ὠραῖον διαμέρισμα.
- Διὰ τὰς δεσποινίδας θὰ εἶναι ἡ προῖκα των.
- Διὰ τοὺς ἄστοὺς θὰ εἶναι ἡ εὐμάρεια.
- Διὰ τοὺς ἐπιχειρηματίας θὰ εἶναι νέα κεφάλαια.
- Διὰ τοὺς εὐπόρους θὰ εἶναι ἡ ἀφθονία.

ΜΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ 6 ΔΡΧ. ΚΑΘΕ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΘΑ ΔΥΝΗΘΗΤΕ Ν' ΑΣΦΑΛΙΣΤΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΣΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 9

Τὰ γραμμάτια πωλοῦνται ἐπίσης εἰς ὅλα τὰ καταστήματα τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων, τὴν Ἑταιρίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου καὶ τοὺς λοιποὺς πράκτορας τῆς Ἑταιρείας τοῦ Λαχείου.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΛΑΙΟΝ ΔΡΑΧΜΑΙ 10,000,000

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 33

Ἀριθμὸς Τηλεφώνου 12-69

Δ/ΝΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΠΡΩΤΗΝ ΖΗΤΗΣΙΝ

6%

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

8%

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ — ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΕΙΣ ΞΕΝΟΝ ΝΟΜΙΣΜΑ
ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ